

ای گوزم گون بوزینه قرشونجه باش دوکهن
رخلری تابی ایله قوریدی قالمادی دمک

محمود پاشای عدلی

(Vol. II, pp. 35-36). غزل ناتمام (۷۳)

گوردکجه عنبرین زلفن رخ دلدارده
مار مشک افشان یاتوبدر صانرم گلزارده
زلفک ای مهرو رُخکله چون سبب پیچیده در
گونده یاندنجه اولور قوت زیاده مارده
لاله خدگدن مگر گل رنگ و بو اوغریلمش
کم درخته صاروبین گوردیلر بازارده
وله ایضاً،

(Vol. II, pp. 36-37). غزل (۷۴)

سرعت ایجه ای اجل جسمه غم جان در هنوز
غزله زخی گوگل دردینه درمان در هنوز
بر دم ایلن ای فلك گوگلم سراین بقه کم
اول پری پیکر خیالی آنده مهسان در هنوز
نیغ غزه گدن نچر چشمکله جنگ ایتمز کشی
گرچه داغ فرقتک سینه مه قالقان در هنوز
تیرگنگ پیکانی در جسمه هر مو ای صنم
وار قیاس ایت کم نه دگلو تنه پیکان در هنوز
فانی پیکانگنگ باشم دله اردکجه بور
گل نظر قیل باشمک رنگینه کم فان در هنوز
بو سیدن دود آهله گلور بوی کباب
آتش غمله جگر جسمه بریان در هنوز

جلد ثانیہ مندرج اولان اشعار)

سلطان فاتح محمد (عونی)

(Vol. II, p. 34). غزل نا تمام (۷۰)

ساقیا می ویر که بر گون لاله زار الدن گذر
ایریشور فصلِ خزان باغ و بهار الدن گذر
غُرّه اوله دلبرا حسن و جماله قِل وفا
باقی فالمز کسه به نقش و نگار الدن گذر
[یار ایچون اغیار یله مردانه جنگ اینسم گرگ
ایت گبی مُردار رقیب اولمزه یار الدن گذر]

وله ایضاً

(Vol. II, p. 34). غزل نا تمام (۷۱)

زُلفکَنک زنجیرینه قول ایلدک شام بنی
قولغمدن قلمسون آزاد اللّهم بنی
جَوْر دلبز طعنِ دشمن سوزِ فرقت ضعیفِ دل
درلو درلو درد ایچون یراتمش اللّهم بنی
یقغه و یاتغه سعی ایله ال بر ایتدیلر
سوزِ سینه اشکِ دیده آتشِ آهم بنی

وله ایضاً

(Vol. II, p. 35). غزل نا تمام (۷۲)

جگرمر پاره‌لدی خنجرِ جَوْر و ستمک
صبرمک جامه‌سنی طوغرادی مراضِ غمک
سجه گاه ایلریدی کعبه محراب گبی
کویک ایچنه ملک گورسه نشانِ قدمک

گوکلکم ویر سن ندرسک قبیلین * گنمایین سانکیله فالین
 طنلرم آل گوکلکم ویر آت برو * چیقین صودن بر آزیر گت گرو
 سانک اولدم آند اچاین گنمین * نا ألجه بن سنی ترک ایمین
 شاه جهانشاه گلک آیدرای جنم * بولغ آرتدیك تنوی سن بنم
 ایشک بر یلدرکه سانی ازلرن * گیجه گندز چوره یللسر گولرن
 نکر صلیدی سان اوش وردی بگا * شکر و منت گند بز بک کر آکا
 حق تعالی حاجتم قلدی روا * گوکلککن دردم قلدی دوا
 بگا استادم که تعلیم ایلدی * گوکلکینی ورمه دیو سیلدی
 چون الومه کرد آیرق درمزن * گز کرا یانر اوده بن گرمزن

(جلد اولک مندرج اولان اشعار
 تمام اولدی)

صد گونہ مطمئن دخی اولسہ در مطلب * صمصام توجہلہ آگا فتح مینم
معمورہ طبعی صنور آنحق گورن اما * ویرانہ گنج گوکل ملت و دینم
عینہ عیاندر او کہ عالمہ نہاندر * سرنا بقدر دائرہ عین یقینم
شرطیلہ بیان ایلدی دعواسنی برهان * دیرسہ نولہ خیر اُخلف صد گرینم
[پیرولک ایدوب نی گی انفاسنہ زیرا

هو هو دیهرک سیر مقامات رهینم]

موسیٰ عبدی

(۶۹) جامسب نامہدن (Vol. I, pp. 437-438).

بو مناجاتی قیاب قلدردی باش * بقدغی دم گوزنہ اولدی طوداش
گرد کم اوچی بلہ اوچب گلر * کشک ایچنہ گزلب پنهان اولر
گلدلر تخت اُزہ گیرو فوندلر * چیقروب طونلارنی صوبندلر
ییر آیدر کشکہ گالک گیلر * کسہ اولماسون ایچنہ گورلم
ییر آیدر بو برہ ہرگز کشی * گلدی بوق قویہ اولز توشی
کیچلاری آیدر ایلا روت کلا * نیلسا کارک بزہ اول نہ فلا
اوچہزدن قنقوزے آلدے * آیلہ دوت بوند بر آدم کالدی
سینر قاپہایب او بانق فایدے * بغزنہ باصب دخی خوش اویدی
بو سزی ایشیدجک گولشدلر * قلفشوبن حوض اچینہ دشدلر

* * * * *

صوبہ گیرب بوزین خوش طلدر * بربریلہ اوینہاغہ قلدلر
کشک اچندن چیقہ گلدی شاہزاد * گوکلکن قاپ قزک دُشدی آزاد
باقین شہزاد چون کم گردلر * ایکسی صودن چیقوبن اُردلر
طونلرینی قاپین تز قلدلر * گک برہ وارب گیوبن اوچدلر
گوکلجوگی قاپلن اول فچمدی * اول آکیسی گند بوکا بقدی
بالکر قلدی صویا بقدی طرر * بشلیب شہزادہ بہ جق بالورر

وار آمدی اسماہ امر ایله بولرده امر قیلسونلر
 حقایق ایلسون اظهار مظاهر دن بلا احصا
 بقدر قابلیت هر حقیقت کیم آئی استر
 آئی هر اسم فیض ایلسون عولمدن ایدوب اجرا
 قچنکیم جمله اعیان وجوده گلمک استدی
 دیدیلر قورقریز گیرو کیم ایرشمسون بزہ لأوا
 مدبر اسمی ایرشدی دیدی پس اسم رب اول
 نظام ممکنات اولسون ایرشمسون صاقن افنا
 چو اسم ذات اشدی آئی ایکی اسمی وزیر ایتدی
 مدبر در بری بری مفصلدر ایدر ایفا
 * * * * *
 * * * * *

کمال ای

(٦٧) نظم (Vol. I, pp. 413-414).

بوخان ایچره نچه خان قوندی کوچدی * بو تختہ نچه سلطان قوندی کوچدی
 بو دنیا بر کهن کاروان سرامر * که نچه نچه کاروان قوندی کوچدی
 بو دنیا تکیه سنده بر قونقسن * که بونک نچه مهمان قوندی کوچدی
 قوسی اغلیورق گلده گنده * آیت قنقی خندان قوندی کوچدی
 ١٥ بولیادی اجل زهرینه تریاق * بو شهره نیجه لقمان قوندی کوچدی

برهان الدین بن جلال ارغون

(٦٨) غزل (Vol. I, p. 425).

آئینه جانان اوله لی جان حزینم * پرتو فگن شش جهت روے زمین
 ١٧ [گرمیت حالیه اولوب بردم دوران * هم جلوه چرخ فلک و عرش برینم]

پس اول اسم باریدن قواسما طلب قیلدی
 دیدی قادردن استنک کیم آنک شاندک در انشا
 آیتدی اسم قادر کیم مرید اسمنه در اظهار
 آنک امرنده در اعیان آنک حکمنده در افشا
 دیدیلر پس مرید اسمه که ییزی ایلکل ظاهر
 دیدیکم اسم عالمدن اولور بو حجتیه امضا
 آیتدی اسم عالم کیم سزک اظهاریکز معلوم
 و لیکن اسم ذاتیدر بیلکک مستجمع اسما
 درلدی جمله اسما دیدیلر ذات اسمینه
 سنک حکمکنک در احکام سنک امرگده در اشیا
 آیتدی اسم ذاتی پس بنم اول اسم اعظم کم
 دلیل بن مسایه کاو در الله ایدر ما شا
 مقدسدر آنک ذاتی نفایصدن نفایصدن
 متزهدر آنک نعتی ایرشمکدن آگا آرا
 زهی سلطان اعظم کیم کالینه زوال ایرمز
 جلالی کبریا سندن جمالینه خیال ایرمز
 جلالی پرده سنده سز طورک کیم بن وارم آگا
 گورمیکم نیجه امر ایدر ایدرسز چونکیم استنفا
 یشدی حضرت زانه دیدی یا ربّ [الّا] یا ربّ
 که سنسن عالم الاسرار سکا مخفی دگل انبا
 دیدی حضرت بن اول ذاتم که مستغنی مراتبدن
 حقایقندن مظاهرندن نه سزا بگا نه ضرا
 ولی چون اقتضا آیتدی حقایق جمله اسمادن
 پس اسماز طلب قلدی که سن قیله سن استعطا

(Vol. I, p. 368). رباعی (۶۵)

حق تعالی آدم اوغلی اوزی در * اوتوز ایکی حق کلامی سوزی در
جمله عالم بیلکه الله اوزی در * آدم اول جاندر که گوش بوزی در

بازبینی اوغلی محمد

(۶۶) رساله محمدیه دن (Vol. I, pp. 407-410).

له الملك له الحمد له الشکر له النعماء
له الخلق له الامر له النصر له الآلا
غنی بالذات ایدی اول حق وجودی محض ایدی مطلق
صفات اسمایدی مستغرق هویتیدی استعلا
که ذات آنچون اسمدر وجودی خود تجلیدر
ایکسندنده عالیدر بو در بیل نکته. غرا
صفات حق مطالبیدی آکا اسما مراتبیدی
حقایق آکا راتبیدی بکلی ایدی استدعا
که نیجه نیجه باطنده نیجه غیب خزانده
نیجه وحدت سراینده عدمده قالمشز عیما
بلی صدری معلایز چه صاحب قدر اعلایز
ولیکن سرّ اخفایز گرکدر بیزه استجلا
چو سز بیزه اساطنسر بو گون بیزه سلاطینسر
بزه انوار باطنسر بزه قیلک وجود اعطا
اگر بزا اولاوز ظاهر اولاسز سز دخی ظاهر
بولینه شرعت غرا بلینه حکمت زهرا
بونو اشیدمچک اسما درلیدی بریره جمعا
دیدلر ربنا حقا تجلی ایت بلا اخفا

وله ایضاً،

(۵۸) رباعی (Vol. I, p. 367).

ای رُخک عشقند سرگردان فلک * بوزیگه فارشو سجود ایلر ملک
حسن ایچند فرد و یکتاسک نه شک * هر کشینک نقدینی چاقر محک

(۵۹) رباعی (Vol. I, p. 367).

ای حقی هر برده ایدرسن که وار * سنک بس حق وارمش حق سنک وار
انبیانک سرنی بیلمزده وار * قسمت اولمز دیوه راح خوشگوار

(۶۰) رباعی (Vol. I, p. 367).

بولشم حقی انا الحق سویلم * حق بنم حق بنک در حق سویلم
گور بو اسراری نه مغلق سویلم * صادقر قولده صدق سویلم

(۶۱) رباعی (Vol. I, p. 368).

طللمش شول بجره کیم پایانی بوق * بانتمش شول گجه کیم خسرانی بوق
بولشم شول بدری کیم نقصانی بوق * گبرمش اول شهره کیم ویرانی بوق

(۶۲) رباعی (Vol. I, p. 368).

دنیانک اهلندن اوصاندی گوکل * غفلت اویقوسندن اویاندی گوکل
۱۰ حقی اینجهمکدن اوناندی گوکل * حقی دوتدی حقه دیاندی گوکل

(۶۳) رباعی (Vol. I, p. 368).

گل محیط عشقه بر کر طاله گور * وحدتک سرتی ایچند فاله گور
آدمه قیل سجن کبری صاله گور * اوله شیطان دوشمه مکر و آله گور

(۶۴) رباعی (Vol. I, p. 368).

گورمش هر شیک حقی مطلق * گر دگلسن لا شی ایترمه حقی
۱۴ کیمکه حقی بولدی اولدی شقی * گل که طوفان اولدی استه زورقی

وله ایضاً،

(Vol I, pp. 365—367). غزل (۵۷)

دائم انا الحق سویلرم حقدن چو منصور اولشم
 کیمدر بنی بر دار ایدن بو شهره مشهور اولشم
 قبله سیم صادقلرگ معشوقیم عاشقلرگ
 منصوریم لایقلرگ چون بیت معور اولشم
 موسی بنم کیم حقله دائم مناجات ایلرم
 گوکلم تجلی طوریدر آنک ایچون طور اولشم
 ایردم فاشک معراجنه کیم قاب قوسین اولدر
 وصلت شبنه گور بنی سر تا قدم نور اولشم
 بزم آزلده ایچشم وحدت مبینک جرعه سن
 شول جرعه دن کیم تا ابد سر مست و مخمور اولشم
 ای مهر یوزک و الضعی و الیل ایش صاچک قرا
 لعلک بگا دارالشفا اولدر که زنجور اولشم
 هر یاگه کیم دوزر یوزم یاری گورر آنده گوزم
 چون بو غمگدن غم یدم شادان و مسرور اولشم
 اول شاهد غیبی بنم کیم کائناتک عینم
 اول نطق ربانی بنم کیم دلده مذکور اولشم
 چون اون سکر بیگ عالمه اولدی وجودم آینه
 اول صورت رحمن بنم کیم خلفه مستور اولشم
 اول گزلو گنجک سیرم کیم ظاهر اولدی عالم
 اول گوهرم کیم گون کبی عالمده مشهور اولشم
 چون بن نسبی گوهرم گنج سزه فاش ایلدم
 بن بر دلو دیوانهیم گور کیم نه معور اولشم

وله ایضاً

(۵۶) غزل (Vol. I, pp. 364—365).

شول تمام آیتک یوزندن چونکه رفع اولدی نقاب
 ظلمتک دورانی گجدی ظاهر اولدی آفتاب
 لبلرک جامر میندن جمله اشیا آسیریش
 طیب ای پاکیزه ساقی بارک الله گلاب
 ای بناغک حسرتندن جنتک قلبنده نار
 وی دوداغک شربتندن کوثرک عیننده آب
 ای رخک حمرا گلندن لاله نک جامنده می
 وی گوزک سودا میندن نرگسک چشمند خواب
 حق تعالی نک کلامی صورتک تفسیری دم
 ای یوزک انا فتحنا حقدن اچلدی بو باب
 کرپگک فاشکله زلفک حق کتابی در ولی
 اول کتابی کیم بیلیر من عنده علم الکتاب
 صورتک لوحنده یازلمش حروفی بیلدین
 بیلدی صوم و صلاتک صاغشن بوم الحساب
 آب حیوان در دوداغک روح قدسی در دمک
 صورت حق در یوزک و الله اعلم بالصواب
 قبله حاجات ایش لعلک مگر کمر عاشقه
 هرنه کمر فیلی تمنّا و استعجب گلدی جواب
 دلبرک یولنده ای سالک ایکیلک پرده در
 ملکی رفع ایتمینجه آرادن گنمز حجاب
 ای نسبی سجد قیل اول ماهه کیم حقدن سکا
 و آعبدوا آیات و آعبدوا و آقربوا گلدی خطاب

وله ایضاً

(Vol. I, pp. 363—364). غزل (۵۰)

ای یوزک نصر من الله ای صاچک فتح قریب
 ای بشر صورتلو رحمان ای ملک سیما حبیب
 والهم حسنگدن ای ریجان صاچکدن منفعل
 جتتک باغندک ریجان سنبلک چیننده طیب
 زلف و رخسارک درر رحمان علی العرش استوی
 کعبه تک محرابی فاشک فتنه لو عینک خطیب
 عبیر افشان سنبلک اسراری اولدی آشکار
 گلدی روح الله و منسوخ اولدی زنار و صلیب
 صورتک لوحنده اندردی کتابی جبرئیل
 ای جمالک حق کلامی اینه شیء عجیب
 عاشقک اسرارینی حقی بلن عارف بلور
 آشنا حالن نه بلسون نفسنی بلمز غریب
 کیم که سوداسندن اولدی صبرو شهلا گوزلرک
 شرتی شیرین لبک در عیسوی نطقک طیب
 خوبلرک عشقندن ای زاهد منی منع ایله
 چونکه عشق ایتدی بگا روز ازله حق نصیب
 ای ادیب چوق ویرمه آدابکدن اهل وحدته
 ایسم اول نیچون که اهل وحدته حق در ادیب
 جتتک عدتک گلستانی یوزک در شک دگل
 ای گلستانک روح الله و رضوان عندلیب
 ای نسبی چون رقیبک فضل ایش یعنی اله
 لطفیله قهر اولدی واحد هم حبیب اولدی رقیب

۵

۱۰

۱۵

۲۰

۲۲

جانیسین یا آدم اوغلی ای پرے رخساره کم
 صورتک نقشند انسان واله و حیران اولور
 صانعک احسانیدر حُسنک تعالی شانہ
 قدرنی کامل اولانک عادتی احسان اولور
 یا رب اول پاکیزه جوهر کم بشر در صورت
 قنقی عالمدن گلور آدے نهدن انسان اولور
 گر صاچک چیند مسکن ایلسه گوکلم نوله
 اهل توحیدک مقامی روضه رضوان اولور
 صورتک هر شیک چونکم ظاهر اولدی اے گونش
 کیم دیدی حوری گورمز یا پری پنهان اولور
 ای که مشکل در دیش سن واصل اولقی یاریله
 قوی سنی سندن کسل کیم مشکاک آسان اولور
 گل نه چچک در کم آنی بگردم رخسارگه
 قنقی گلزارک رخک تک بر گل خندان اولور
 نفسنی هر کسه کیم بلدی و بولدے ربی
 عارف رب اولدی ادی عبد ایکن سلطان اولور
 کل شیء هالک وجهکدن ایری شک دگل
 گور بو وجهی کم نه وجهک وجهنه برهان اولور
 دوشدی سودابه گوکل آشفته زلفک دامنه
 دوشمین شول عنبرین زنجیره سرگردان اولور
 صورت رحمانه انکار ایلدے دیو رجم
 احسن تقویه سجده قلبیان شیطان اولور
 ای نسبی آب کوثر در مگر نطقده کیم
 هر کم ایچرا اول شرابی مست جاویدان اولور

۵

۱۰

۱۵

۲۰

۲۴

عشقک حدیثن گل ایشیت افسانه به آلدنه کم
قرآن صانان هر واغطک نقلی اوزون افسانه در
دوشمز خمارک زبجه وحدت میندن نا ابد
شول مست حق کم ساقیسی اول نرگس مستانه در
شیرین لپی در دلبرگ وحدت میگ پیانه سی ۵
ای زاهد اول پیانه دن مست اول که خوش پیانه در
شول صورت رحمانه اول ساجد که مردود اولده
اول اهل حق کم سجده سی اول صورت رحمانه در
عارف بلن در ربنی گل ریگی گور عارف اول
شیطان گی حقدن بوگون محبوب اولان بیگانه در ۱۰
مشکین صاچک زنجیرینه دوشدی نسبی اے صنم
زنجیر زلفک قیدنه صید اولیان دیوانه در

وله ایضاً

(Vol. I, pp. 361-362). غزل (۵۴)

عید اکبر در جمالک عیده جان قربان اولور
آب حیواندر دوداغک هرکم ایچر جان اولور
گرچه عشقک مسکی در گوگمهک ویرانه سی ۱۵
گیج بی پایانه لایق قنده هر ویران اولور
ای فاشک محراب و یوزک قبله ایمان اهلنه
عاشقک بیت الحرامی صورت رحمان اولور
صورتک اسرارینی زاهد نه بیلسون یا فقیه
قل کفی بالله محرم قنده هر نادان اولور ۲۰
ای فاشکله کرپگک مشکین صاچک ام کتاب
اهل توحیدک امام و مرشدے قرآن اولور

دریغا قانی اول سرو سمن تن * یقلدے طہرغہ اولم یلسدن
 قتی اول ناز اہلی نازنین یار * نجاسی قیدے آگیا چرخ غدار
 تینی گوز یشی برلہ یودیلر * عبیر و عنبر اوستینہ قودیلر
 فرشدی خاکلہ اول گوہر پاک * قبا پیرینہ جانلر اندلر چاک
 ۰ ددی و حسرتیلہ سغدے ساغو * بلان بیگی دلندن یغدے آغو
 بو طک اول خدیچون دیدی بوز سوز * تناسی یانب اولمادی اوزے کونر
 چومشکین زلف و خالن آکدی در حال * فرارب بوزی تینہ اولمدے لال
 چو فرهاد اول کلای گوش قلدی * صناسن زهر قاتل نوش قلدے
 روان اندی بوشمش بیگی یغدن * کلکن الدن و کندوی طغدن
 ۱۰ قیادن قارہ طغ بیگی یقلدے * دریغ و حسرتیلہ آہ قلدے
 بوز اورب پیرہ دیدی قانی شیرین * بو آجیلکہ ویردی جان شیرین
 طرلشدی قوشی بو طار یوادن * فضای عرشہ عزم اندی هوادن
 بلوردی جاننگ تن در حجابی * حجابی گندی گوتلردی عذابی

نسیمی

(Vol. I, pp. 359-360). غزل (۵۲)

شیرین حدیثک ہر برے بر گوہر یکدانہ دم
 شمع رخک انوارنیہ آے ایلہ گون پروانہ دم
 بوزک در اول تابان قمر کانوار تابندن آنک
 خورشید و ماہک مشعلی دایم طوشمش یانہ دم
 نسیم ایلہ سجادہ بی الدن براق اے مدعی
 شول زلف و خالہ باق آنی گور کم نہ دام و دانہ در
 عاشق لگ جانانہ سی حقدر حقہ ویر جانگی
 ۱۰ نیچون کہ جانشز قالیسر اول جان کہ بی خانانہ در

چو بولشلاریدی اقبال و بختی * بر اتمشردی اول گون ابکی تختی
 اکی جانبک طورمش حور و غلمان * نتاکم روضه جتده رضوان
 انورمش باربد عودیلک دمسائز * نکبسا شوق سازیلک هم آوانز
 لب شیریندن اول صو کوثر اولمش * بتن قامشاری فی شکر اولمش
 بوزندن شاهک اولب عکس رخشان * زلال ایچک صن لعل بدخشان
 بو لعلک ذوق اندکجه تصور * صولائب اغزی اولر قندیلک پر
 بودینور اول لب جلابه قارشو * صناسن نشنه دللر آبه قرشو
 شهک اول حالنه عواد دمسائز * مناسب بر غزل قلده سر آغاز
 (غزل خواندن باربد از زبان خسرو مناسب حال)

دل و جان اول لب مرجانه نشنه * صناسن قورو تن در جانک نشنه
 ۱۰ قوردی بغم اول حسرنده صنکم * صررمش سبزه در بارانه نشنه
 اسرگه جان ویررای خضر سیراب * سکندر چشمه حیوانه نشنه
 زلاله دهر مالامال اولورسه * گوزندن صنغل کم قانه نشنه
 [لبک عشقینه دل خون دل ایچر * روادر چونکم اولدی قانه نشنه
 سراب اولدی بگا لعلک شرابی * صودن نیجه بر اوده یانه نشنه
 ۱۵ بو حسرتدن گوزر باشک گوکلم * صناسن غرقه در عمانه نشنه]

وله ایضاً

(۵۲) خسرو و شیرین دن. (Vol. I, pp. 334—335).

پس اول گرکسلین گوک گوزلو قاری * قرا قرغالین شر سوزلو قارک
 قوشاندی اول بولا چون بولدی فرمان * ایرشدی بیستون طاغینه بی جان
 گلوب فرهاد قاننده اوترده * برز یرمردی و گوکسن اوترده
 که ای مسکین کمچون بونجه زحمت * دن و گون جانک جور و مشقت
 ۲۰ ددی چون نشنه دل ون لعل یاره * قلوون طاغ و طاشی پاره پاره
 دکندن گل ویرن طشدن زلالی * بگا بو طغده گوستوده جمالی
 ۲۲ پس اول تلخ اشلو قلدی بر صوق آه * که شیرین آلدی فرهاد اولمز آگاه

دو کیلور گوزاری باشی مطر وار * کہ یعنی بُرج آیدہ قمر وار
 نہ طوری بلدی و نہ قونہ بلدی * نہ ایلا رو نہ گیرو دونه بلدے
 مجالی فلدی نہ آونہ سیران * اصردی پرمغینی قلدی حیران
 سمبر اول نظردن غافلیدے * کہ سنبل نرگسینہ حایلیدے
 چو گندی گون بوزندن ابرمشکین * گوزن اچدی و گوردی اول نگارین
 ہا گوردے بنر پیر عقابہ * درک اولش درر سرو آفتابہ
 بو شرم و خوفله اول چشمہ آب * شو رسمہ دتردی کم صودہ مہتاب
 اول آی بولادی بوندن غیری چارہ * کہ گیسولارن ایدندے ستارہ
 [منیر ایلمہ شعراے دیجور * نجہ اولسون گنش شعریلہ مستور]
 بورندی صچلریفی اول نظرده * گجایی گندمرہ ایلا دے پردہ

وله ایضاً

(۵۱) خسرو و شیرین دن (Vol. I, pp. 332—333).

مگر برگون شہ فرخند اختر * کہ یعنی خسرو خورشید منظر
 تماشا عزمہ قلشدے سیران * سوار اولش بلہ اول شاہ خوبان
 یانجہ ہر کھوڈک بر شاہ وار در * قو یرده تماشا گاہ وار در
 کُزب منزل بمنزل دشت و طغانی * فلورلردے تفرج باغ و راغی
 ۱۵ اررلر اول صوبہ کہ آدی آرس در * یری مشکین ہواسی خوش نفس در
 گوررلر بر زلال پاک و صافی * گوگل دردینہ در کافی و شافی
 ظلو نیلوفر و سوسنلر اولش * کنارے سبزہ و گلشنلر اولش
 گلہ قرشو گوز اچمش نرگس مست * چچکلر بغلش صف دست بردست
 اگوز ایردو کجہ سبزستان و گلشن * ارادہ اول اولو صو پاک و روشن]
 ۲۰ صوفی و برمش لب لعینتی لالہ * اورر دندان دُرین آگہ زالہ
 بگندی اول مقامی بو آکی شاہ * بویردیلر طوتلدے خیمہ خرگاہ
 قورلدی تخت شاہی گجدی پرویز * مہیا قلدے عیش اسبابی نیز
 ۲۲ یانندہ اول نگار زھرہ منظر * صناسن مہرلہ ماہ منور

دیش فرق ایلین حقی عیندن * که تزییی در اللهک حدثن
 فونک حاصلی اول در موجه * که محدث در حوادثن موزه
 جمالی بردر گر چوق در عبارت * قواول حسنه ایدر لر اشارت
 اگرچه یوقدر و حدنده قسمت * بیان اول رسمه قلمش اهل حکمت
 که اولور اوچ مرتبه توحید مطلق * بری علم و بری عین و بری حق
 سوزی علم اهلنک برهان ایله در * ولی عین استهسک وجدان ایله در
 اولور توحید حق مخصوص واحد * نه قائل یول بولور آکا نه واجد

وله ایضاً

(Vol. I, pp. 328—332). خسرو و شیرین دن (۵۰)

مگر قوندوغی بر پرویز شاهک * یقیق منزلی پیدی بو ماهک
 شو حالنده که شیرین شکر بار * یونردی برج آیده قمر وار
 گزارک ابرشور اول سبزه زاره * تفرج ایدرک قیلور نظاره ۱۰
 گورر جنت صفت بر تازه گلشن * آفر صو آب کوثر بیکی روشن
 اغاج ایچنده بر شبرنگ بغلو * غندن خنگ چرخک بغری طغلو
 بر ات کم خسرو خورشید سیما * بو رسمه بنمدی بر باد پیا
 گلورک ارخون ارخون گوردی ناگاه * صو ایچده تجلی قلدی بر ماه
 نجه ماه کآفتاب عالم افروز * ایرشسه سایه سینه اوله بهروز ۱۵
 صو ایچندن جهانیه برق اورر نور * صو آنی اول جهانی نورله بور
 گله صچمش بنفشه دانه دانه * اورر سنبلره دندان شانه
 تنی گچینه قلمش صو ایچینی * بو گچنه نارومار اتمش صچینی
 گرو قلمش الی اول ماری در پیج * که یعنی سحر در اوشنکوز هیچ
 بنا گوشن گورب اتدوکنه جوش * صوی زلفندن اتمش حلقه در گوش ۲۰
 چو آشفته در و شوربک تدبیر * دگل حلقه که قلمش بند و زنجیر
 صچلقدنه تن بللورنه آب * صن ایدر پرده دردن نور مهتاب
 گورندکده شها اول ماه دلکش * گنش اولیشدی شه یعنی آتش ۲۴

نعره‌سی غرّنده رعد و فچبسی رخشنده برق
 قلیبیدر صاعقه آندوغی اوخدورر شهاب
 بزم و رزمک رونفی و بخت و تختوک زینتی
 خلق اچنده اولدرر و الله اعلم بالصواب
 دولت استرسک بو شاهوگک صحتندن احمدی
 اوله غایب بر نفس کم دیدار من غاب خاب

شیخی

(۴۹) خسرو و شیرین دن (Vol. I, pp. 326—328).

در مراتب توحید

گل ای دل مطلبِ اعلی آراسک * بل ای جان مقصدِ اقصی صوراسهک
 که توحید اولدی اعلی مقامات * بودر اقصی غایات کرامات
 دیش هر طائفه عقل اردبگجه * بصیرت نوری قوت ویردیگجه
 آنک و صنفه چوق رمز و اشارات * کی ذوقی کی علی عبارات
 و لیکن حق توحیده حقیقت * بول ایرمدی اصحاب طریقت
 که زیبرا بجر کم پایانی یوقدر * احاطه ایتهکن امکانی بوقدر
 شولر کم عقل و علمک کاملی در * ایرشدیگی بو بجرک ساحلی در
 ارم باغن نه بیلسون برگ تره * گونش جرمن نیجه شرح ایده ذره
 ۱۰ تعالی شأنه عما یقولون * تنزه ذاته میا یشیرون
 عجب بو نیجه که ایدرلر بیانی * دخی مستور در حقتک عیانی
 که زیبرا پرده نوری در ضیاسی * ظهورندن دُرر غایت خفاسی
 ولی کشف اهلنک تنبیهی که گاه * ایدر طالبری منزلدن آگاه
 اشارت کم اولور وجدان ذوقی * گنورر وجدو حاله اهل شوقی
 ۲۰ نه کیم دیدی نفی ابدن مضافات * که التوحید إسقاط الإضافات
 هم ایدر کسه کیم صاحب قدم در * حدث نفسیله انبات قدم در

وله ایضاً

(Vol. I, p. 296). غزل (۴۷)

نه مظهر سن که اولدی سرتسر نور * که بوخدر گونه داخی اولقدر نور
 سنی گورال اولدی باکه روشن * که بوزکدن آلور شمس و قمر نور
 نفس مهرکدن اوردی صبح آنچون * صفا سندن طلو در بحر و بر نور
 صچو کدن شام اندک مایه ظلمت * بزوکدن صجدم بر مختصر نور
 جمالوگ گونشی انسه تجلی * اوله عالمده هر ذره که وار نور
 بزوزوگ محشرده آچر سه نقابی * طولا اوجدن اوجا نار سفر نور
 آنوچون احمدی عشقکده یانر * که شع اولر بنیخ سرتسر نور

وله ایضاً

(Vol. I, pp. 297-298). غزل (۴۸)

میر سلمان عژ نصرن چون اچر جام شراب
 صورتینگ چشمه سندن نور ایدر التهاب
 روشن اولور گون بگی سر سفاهر ربهم ۱۰
 چونکه کندو قللرینه صونه اول جام شراب
 ایچن اول ساغری نور اندکجه غیبدن
 ایها السلطان هنالک دیو هم اردی خطاب
 مجلس جتدر آنوگ حور رضوان حاضر اوش
 داخ نقلیه شراب و شعله چنگ و رباب ۱۵
 کدر انکه برابر باده نوش ایدن که آنوگ
 جرعه سینگ ییری بیگ عقلی ادر مست و خراب
 نجه کم چوخ ایچر یسه عقلی کامل تر آلور
 بلمزم شکر ایچر آب حیوان یا گلاب
 رزم اچنده ایرن آکه صانه مریخ و زحل ۲۰
 بزم اچنده گورن آنی دیه ماه آفتاب

وله ایضاً

(Vol. I, pp. 294—295). غزل (۴۵)

نه بوزوگوک نظیری مهر و مه وار * نه آغزوگ بیک درج در شهوار
 صچوگدر دسته ریجان و لیکن * بنوم بختمه اولشدر سیه مار
 گنه بولادین آور جان و غزگ * نوآیدی حال اولسیدم گنه کار
 آریدم مقعد عشقوگ بولنده * اگر اولسیدی بختوم آتی رهوار
 لبوگ وصفند در ذکر گوهر عیب * بگوگ فائنده در ذکر شبه عار
 بنفشه زلفگوگ سوداسیله * بو گوگم گه پریشان دور گه زار
 جمالوگه دعای احمدینوگ * که اولسون حق جمالوگه نگهدار

وله ایضاً

(Vol. I, pp. 295—296). غزل (۴۶)

اولکه بوزوگی گل زلفوگی ریجان ایلمش
 بو پریشان گوگلی عشقوگه حیران ایلمش
 صورتوگ ماهیندک هرکشی بر نسنه دیر
 روشن اولکم حق آتی صنعه برهان ایلمش
 آغزوگ وصفن نجاسی گانری ییلهم دله
 چنکه حق بو گوهروگ رازینی پنهان ایلمش
 گوزوگ آشوب و قنور ایچنه در بو گون عجب
 اشبو جادوی سیه دل گوزنه فان ایلمش
 خضر و اسکندر طلب سن انسلر کم صنع حق
 زلفگی ظلمت لبوگی آب حیوان ایلمش
 صاحبنوگ بر بندنی چوزمش صبا بیلی صباح
 اول نفس در کم هوای عنبر افشان ایلمش
 سنبل و ریجان و نرگسه بزوگی بیزین
 احمدی پ بو گلستانه ثناخوان ایلمش

وله ایضاً

(Vol. I, p. 293). غزل (۴۲)

ایلت بنم سلامی دلداره ای صبا * عرض ایگلک پیامی اول باره ای صبا
 طاغت بنفشه صچلرن گل یاکنخ اوستنه * صجفل عبیر و عنبرگل زاره ای صبا
 پنهان ور بردن طاپوسینه و آردرسک * گُندرمه کندزوئک اغیاره سن ای صبا
 سن گزلو رازی سنی محرم بن ایلدم * بالله ایتمه رازی دیاره ای صبا
 بیچاره لوغی بنوم اول باره عرضه قل * باشد که بوله دردمه بر چاره ای صبا
 دیگل که احمدی به نجه زخم اورسن * غماز غزلو گوزی مکاره ای صبا

وله ایضاً

(Vol. I, pp. 293-294). غزل (۴۴)

هر کیم گروئکه صید اوله مست و خراب اُور
 هر کیم صچوئکه قید اوله بی خور و خواب اُور
 گیم صچوئکه شب قدر اولور و برات
 گوئم بوزوئکه شرف آفتاب اُور ۱۰
 بولم دین طوطاغوئکه وعدگله دست رس
 آب حیاتی گور که آگه نیجه سراب اُور
 گوگلولوم صچوئکه اولدی پریشان وقتِ شام
 حال غریب اولن کیشلارکُت خراب اُور
 گوزدن یشوم بئگی بو وجودی دُشرمشم ۱۵
 باگه گرکز اول که آرامزده حجاب اُور
 گرچه فنوم دوکر بزوموئک صوی در یشوم
 کم اول دررکه اُودمه بر فتح باب اُور
 یاری گرکسه جورنه صبر ایله احمدی
 کم مدتیه خونِ جگر مشکِ ناب اُور ۲۰

طوبیدیلر آنی کم ورمشدی * بی تعب آب حیانه ارمشدی
 چونکه اول آکا قونلمشید نعین * لا جرم روزی آکا اولدی هین
 نسنه کم کیشیه قسمت فالیا * بی گان اول هرگز الا گرمیا
 نسنه کم بر کیشیه اولا نصیب * بی تعب الینه گیرر عن قریب
 ظلت ایچنده سکندر چکد رنج * رنج آکا قلدی و خضر ابند گنج
 قسمتی که حق اده ایرخی اولاز * کمسنه رزقن کمسنه آلمز
 وله ایضاً،

(۴۲) اسکندرنامه دن (Vol. I, p. 292).

شنیدن اسکندر وفات خود از درخت،

اول ارادن چونکه گندی شهریار * گلدی بر صحرايه طولو مرغ و زار
 اورنده بتمش بر آغج سایه وار * دیدگ آنی طوبی در مگر،
 اول اراده قودروین بارگاه * اول اغج دهنده بتدی اول گیجه شاه
 ۱۰ چونکه گجدی گیجه ننگ نصفی تمام * قامو اویدی غیر حتی لا بنام
 اول اغج ناله ادوین زار و زار * ددی ای محنت چکیی شهریار
 نیجه بوریدر سنی بو حرص و آاز * مال چوغی نه آصی چون عمر اوله آاز
 عمرک آخر اولدی پس نه در سبب * کم فلورسن دنیایی بویله طلب
 چونکه گوردک دولنگ بولدی کمال * اول کماله بلکه ایریشور زوال
 ۱۵ پادشلق سوردک اون دُرت بیل تمام * بر گون اولدک جهانده شاد کام
 بونجه جمع اندک و لیکن بیدوگ * اولم و ایروغه قاله دیدوگ
 اوش گذرسن فلور ایرخلاره گنج * سن چکرسن اراده بیوده رنج
 ای دریغا درد سنوگ رنجکا * کم ایریشمز اولدی الک گنجکا
 شاه اغجدن چون بوسوزی ایتدی استماع * صانکه ددی تن جانینه الوداع
 ۲۰ گندی خسته اول ارادن صُبح دم * خُشک لب اولمش گوزی طیطولو نم
 گیجه گوندوز سوردی بر مُدت تمام * ناکه ایردی ایرانه شاه نیکنام

بدن آگه گرچه آز منزل درر * لیک بول اوجدن اوجا مشکل درر
 شاه دید حق بزه آسان اده * مشکل و آسانی یکسان اده
 ریج قاتنده فونلمشدر چو گنج * گنج اسداین نولا چاکرسه ریج
 چکمیخه عشق بولنده بلا * ممکن اولز کم گوره معشوق الا
 ۵ پس سپاهیله سورپین گرم راه * ورد و ظلمت ایچنه گرد شاه
 کندلر ظلمت اچنده بر زمان * بر گجه برابر قوپدی ناگهان
 غرش اندی رعد ورخشان اولدی برق * صانهسین کم اوده بندى غرب و شرق
 بحر دوکلدی هوان موج موج * سیلر یوریدی بردن فوج فوج
 شویله طوفان قپدی کم طوفان نوح * فتح ابدی آنوگ قاتنه اول فتوح
 ۱۰ ظلمت اردی ظلمت اوستینه قدم * صانهسین کم قوپدی ظلمات عدم
 لشکر و شاه اشلرینی بوزدلر * بوروریکن بر برندن ازدلر
 چونکه گزمزدی بر یرین عیان * ازدلر یری برندن بی گمان
 خضر که اول بولک اولیدی کتخدا * بالضروره شاهدن دُشد جدا
 کبیری اول خلقک اندی سیل غرق * کبیر الدی یل و کبیر یقدی برق
 ۱۵ کیم آزدی آنندن بُلغاد نشان * کم اُلُمی یا دری میدر عیان
 چونکه بو اشلا گرد بِلدی شاه * کم بولنماد بولنماز صوبه راه
 نسنه کم کیشیه قسمت اولیا * گرچه چوخ جهد ایدک آنی بولیا
 چونکه ناچار اولدی گبرو دُنْد اول * لیک بولنمدی اول کلدوگی بول
 گیداریکن اوغردیلر بر یره * کم طشی گوهردی آنوگ یکسره
 ۲۰ کبیری یاقوتیدی کبیری لعل ناب * کبیری پیروزه دوکلش بی حساب
 هرینکا گوهر دوکلش شب چراغ * روشن اولمش گوهرک نوریله طاغ
 شاه و لشکر اول گهردن بی کران * گوترب اولدیلر اورادن روان
 جهد ادب چون یوردیلر بر زمان * چقدرلر ظلمت ایچندن ناگهان
 گردلر کم لشکروگ بر نصفی پاک * فالبن اوراده اولمشدر هلاک
 ۲۵ خضر استایوبانک بولمادلر * ناربه وارمشدورر بلمادلر

نه بولرده وار در اوصافِ بشر * نه بلورلر کم نه در دیندن اثر
ریگ اجزاسینه وار دورر شمار * لیک بوخدر بولسره ای شهریار
بو ایکی طاغث آراسی در بقین * گچاچک بوللری ای شاه زمین
داخی بولدن بوق بُلاره ره گذر * چاره ایلسون بو ایشه تاجور
که اولار شه دولتنده خلق شاد * هم اولا آدی شهک خیرله یاد
هر کسبم خیرله آدی یاد اولا * دُنئی و عقیده روحی شاد اولا
بز دخی دُور شوب ایدلم مدد * ایکی طاغ آراسن انسون شاه سد
تا که بُلاره اولا اول سد حجاب * فتنه دن بو کشور اولمایه خراب
دید شه کم شکر حقّه که اول غنی * بی نیاز اتدی خلائق دن بی
کسه دن باگه گرکز در مدد * یاردم اولسه تنگردن یاپیله سد
پس سکدر اوراده قلدی قرار * کارگرلر جمع ایتدی بی شمار
دوگد سنک و آهنیچون سیم و زر * خیریچون اول سدی یاپدی تاجور
خیری صرف ایت مالی که اولسین کریم * گزله آنی که آدک اولمایه لثیم
ایک طاغ اوستینه ایریجه تمام * دزد بر دیوار شاه نیکام
۱۰ خُرده آهنله یسدا سرتسر * قلدی پر دیوار آراسن تاجور
کوره لر کاترین شاه عجم * هر طرفدن اورد اول دیواره دم
آهن و مس قینیوبن اولد حل * طولدی سد اراکه قلمادی خلل
نکردن توفیق اولوبن هم مدد * اشبو رسمه کم ددم بغلند سد
یأجوج و مأجوج سددن آکارو * قلدلر هرگز گچاملر برو
۲۰ لیک چون ایریشه فرمان احد * حشر یاخیننه رخه اولا سد
یأجوج و مأجوج آندن چیخلر * بید اقلیمی تمام ییخلر
وله ایضاً

(۴۱) اسکندر نامه دن (Vol. I, pp. 290—291).

گرم آندن داخی سورب شهریار * انه واردی که اولدی ظلمت آشکار
۲۲ دیدلر شاهه که ای شاه زمین * چشمه شول ظلمت ایچنه در بقین

سلیان سیرنی سنه سکندر صورتی سنه
 نه صورت صورت یوسف نه یوسف یوسف سَرور
 فلک شطرنجی اوتدک سعادت ملکنی طوندک
 نه ملکت ملکت دولت نه دولت دولت قیصر
 قپوگه قوللرک بی حد ولی کتر قولک احمد
 نه احمد احمد داعی نه داعی داعی چاکر

احمدی

(۴۰) اسکندرنامه دن. (Vol. I, pp. 287-289).

آکی طاغا اُغردی اول یوله شاه * هر برینوگ قُلسی نا اوج ماه
 یاخنته اول طاغلرک شاه جهان * اُغزادی بر قومه غایت ناتوان
 عورنی وار جمله سی عربان و خوار * اچلق لندن قمو حیران و زار
 صورت احوال بُلارک پادشاه * دیدلر جاوید اول دنیا شاه
 نیجه دونسه چرخ طُتسه بر قرار * تختکی الله قلسون پایدار
 عمرکی جاوید ایتسون لا یزال * ارمسون هرگز کمالوگا زوال
 انس و جن و شیر پلنگ و ازدها * هیتوگ چنگکدن اولدی رها
 فتنه دن قلدک بو بیر بوزینی پاک * عدلک آثاربله گلزار اولد خاک
 چونکه ای شاه صورتک احوالومزی * ایدهلم نادر اشت حالومزی
 اوله کیم بو ایشه چاره بولسن * اشبو مشکل عقهء حل قیلسن
 وار بو طاغلردن آکارو بی کران * کوه و صحرا یاچوجه اولمش مکان
 گر عمارت ایدوز گر کشت کار * یاچوج و ماچوج ادلر نار و مار
 ایشری ظلمیه غارندر قمو * هرزه ایتلر خسارت در قمو
 [قنه ارسالر ادلر جور و قهر * یونلرک ظلمیه دویمز ایلک شهر]
 آدمی نصفجه اولاروگ قندی وار * آنه اولور بیرری که نسلی هزار
 نلری پُر مودر ایللا کیم گراز * پنجه و چنگال و سرتیز و دراز

گر دیله‌سز بوله‌سر اوددن نجات * عشقیله دردیله ایدک الصلات
وله ایضاً،

(۲۸) مولد نی‌دن (Vol. I, pp. 247-248).

الوداع ای جان جانان الوداع * الوداع ای ماه تابان الوداع
الوداع ای پادشاه عاشقان * الوداع ای سَرورِ شاه جهان
الوداع ای بلبلِ باغِ جمال * الوداع ای آشنایِ ذو الجلال
الوداع اے گوهرِ دُرِّ یتیم * الوداع ای باعث نور عظیم
الوداع ای شاه سلطامن بنم * الوداع ای درده درمانم بنم
مصطفی‌دن عبرت آلتک سزدخی * برمز فالیسر نگری حتی
هرنه دگلو چوق یشارسه برکشی * عاقبت اولمک دُرر آنک ایشی
امدی اولومدن گلک آیلن براق * تاکه حضرتک بوزگُر اوله آق
آه الکن موت سندن اه و واه * نه گدا قورتلور الکن نه شاه
فرقتندن آل پیغمبرلرک * حسرنندن آه اول سَرورلرک
هرک اوله عافل و دولتلو آر * واعظ نصیحت آکا اولوم یتیر
گر دیلرسز بوله‌سز اوددن نجات * عشقیله دردیله ایدک الصلات

احمد داعی

(۲۹) غزل (Vol. I, p. 259).

ایا خورشیدِ مه پیکر جمالک مشتری منظر
نه منظر منظرِ طالع نه طالع طالع انور
جمالکن جهان روشن دوداغکن زمان گلشن
نه گلشن گلشنِ جنت نه جنت جنت کوثر
بوزگدر آیت رحمت اوزگدر مظهر قدرت
نه قدرت قدرتِ صانع نه صانع صانع اکبر

گر دیلرسز بوله‌سز اوددن نجات * عشقیله دردیله ایدک الصلات
 یرادلش جمله اولدی شادمان * غم گدوب عالم یگیدن بولدی جان
 جمله ذرات جهان ایدوب صدا * چاغرشوبن دیدیلر کم مرحبا
 مرحبا ای شمس تابان مرحبا * مرحبا ای جان جانان مرحبا
 ۵ مرحبا اے آفتاب عاشقان * مرحبا ای ماهتاب صادقان
 مرحبا ای بلبل باغ آلت * جمله عالم عشقیله اولدی مست
 مرحبا ای جان باقی مرحبا * مرحبا عشاقی ساقی مرحبا
 مرحبا ای بلبل باغ جمال * مرحبا ای آشنای ذو الجلال
 مرحبا اے رحمة للعالمین * مرحبا اهلاً شفیع المذنبین
 ۱۰ مرحبا اے عاصی اُمت ملجائی * مرحبا ای چاره‌سز لر اشفائی
 مرحبا ای عالی سلطان مرحبا * مرحبا ای کان عرفان مرحبا
 مرحبا ای ذات حقّک مظهری * مرحبا ای انبیانک رهبرے
 مرحبا ای آفتاب بی زوال * مرحبا ای ماهتاب لا یزال
 مرحبا ای طوطی باغ جهان * عشقک ایله حیران اولدی جمله جان
 ۱۵ مرحبا ای سرّ فرقان مرحبا * مرحبا ای درده درمان مرحبا
 مرحبا ای قرة العین خلیل * مرحبا ای خاصّ و محبوب جلیل
 مرحبا ای ماه خورشید خدا * مرحبا ای حُفدن اولیان جدا
 مرحبا ای جمله نک مطلوبی سن * مرحبا ای خالقک محبوبی سن
 مرحبا ای پادشاه دو جهان * کم سنچون در بو کون ایله مکان
 ۲۰ ای رسالت تختنک سن خانی * ای نبوت مهرینک سن خانی
 ای جمالی گون گبی بدر منیر * ای قو دوشمشری سن دستگیر
 [ای گوکلر دردینک درمانی سن * ای قو دوشمشرک سلطانی سن]
 چونکه نورک روشن ابتدی عالمی * گل جمالک گلشن ابتدی عالمی
 سن سگ اوش سلطان جمله انبیا * نور چشم اولیا و اصفا
 ۲۵ ملک معنی جمله فرمانگده در * عشق اربینک باشی میدانگده در

- بو گیجه سندن اولیسر مصطفا * عالمه رحمت اولیسر مصطفا
 اولو دولت بولدک ای دلدار سن * طوغیسر در سندن اول خلقی حسن
 بو گیجه جان ویرر اصحاب دل * بو گیجه بنده در ارباب دل
 بو گلان علم لدن سلطانیدر * بو گلان توحید عرفان کانیدر
 ۵ بو گلان عشقینه دور ایدر فلک * یوزینه مشتاقدر انس و ملک
 بو گلان اول شاه ختم المرسلین * صدر عالم رحمة للعالمین
 بو گیجه امر ایدی حی و ذو الجلال * کمنه وارسه برادلمش پر کمال
 زین اوله حور و قصور و هم جنان * باغ رضوان دخی صحن گلستان
 بو گیجه بی آنک تبیین ایتدیلر * جنتی جوهرله تزین ایتدیلر
 ۱۰ م دخی حوری و غلمان هرنه وار * ایلر اول شاهه جوهرلر نثار
 م دخی جبریله امر ایدی جلیل * طو قاپوسنی یاپ یا جبرئیل
 گلیسر در بو گیجه حق رحمتی * حق جلالندن گتوردی هیبتی
 بو گیجه اول گیجه در کم اول شریف * نوریله بو عالی ایلر لطیف
 بو گیجه اول شاه ختم المرسلین * صدر عالم رحمة للعالمین
 ۱۵ بو گیجه دنیایی اول جنت قیلور * بو گیجه اشیایه حق رحمت قیلور
 بو گیجه وحش و طیور هم انس و جان * هرنه وارسه آشکاره و نهان
 رقصه گرمشیر طریله سرتسر * کم گلور حق رحمتی خیر البشر
 وصفنی بو رسمه ترتیب ایتدیلر * اول مبارک نوری ترغیب ایتدیلر
 دیر امینه چونکه وقت اولدی تمام * کم وجوده گله اول خیر الانام
 ۲۰ صوصادم غایت حرارتندن قتی * صوندیلر بر جام طولوسی شرتی
 قاردن آق ایدی هم صاوق ایدی * لذتی آنک شکرده بوق ایدی
 ایچدم آنی اولدی جسم نوره غرق * ایله مزدم نوردن کندوی فرق
 چون بنی اول نور مستور ایلدی * گوگلووی جانمی مسرور ایلدی
 گلدی بر آق قوش قنادیله روان * ارقمی صیغادی قوتله هان
 ۲۵ طوغدی اول ساعتک اول سلطان دین * نوره غرق اولدی سماوات و زمین

حق تعالی رحمت ایلیه آکا * کیم بنی اول بر دعا ایله آکا
هرکیم دیر بو دعاده بولنه * فاتحه احسان ایدنه بن قولنه

وله ایضاً،

(۲۷) مولود نبی دن (Vol. I, pp. 243-247).

آمنه خاتون محمد انهسی * اول صدفدن طوغدی اول بردانهسی
هم محمد گلمسی اولدی یقین * چوق علامتر بیلوردی گلدین
چونکه عبد اللهدن اولدی حامله * وقت ایرشدی هفته و ایامیله
اولگیجه کم طوغدی اول خیر البشر * انهسی آنده نلر گوردی نلر
اون ابکیجی سی ربیع الاولک * اول دوشنبه گیجهسی ایدی بلک
ددی گوردم اول حیبتک اناسی * بر عجب نور کم گوش پروانهسی
برق اورب چقدی آومدن ناگهان * گوکلره ایردی و نور اولدی جهان
اندیلر گوکدن ملکر صاف صاف * کعبه گی قدیلر آوم طواف
ددیلر کیم اول نبی محترم * گلیر در صاحب بیت المحرم
هم اول اوزره دشندی بر دوشک * آدی سندس دوشیان انی ملک
گوکلر اچدی و فتح اولدی ظلم * اوچ ملک چقدی انده اوچ علم
برینی مشرقده دکدیلر روان * برینی مغربده دکدیلر عیان
کعبه اوستونه برین تعظیمه * دکدیلر هم آنی چوق تکریمه
چون گووندی بکا بو اشلر یقین * بالیکوز حیرتده قلمشدم همین
یارلوب دیوار چقدی ناگهان * گلدی اوچ حوری بکا اولدی عیان
بلدم آلدنکه اول خلقک بگی * کیم یقین اولدی جهانه گلگی
گلدیلر لطفیله اول اوچ مهجین * ویردیلر بکا سلام اول دم همین
عزتیه ویردیلر بکا سلام * سولدیلر لطفیله بر فچ کلام
چوره یانومه گلوب اوتوردیلر * مصطفای بر برینه مشولر
دیدیلر اوغلوک گی هیچ بر اوغول * یاره دیلالی جهان گلش دگل
بو سنک اوغلوک گی قدری جمیل * بر انابه ویرمشدر اول جلیل

سلیمان چلبی

(۴۶) مولدِ نبی دن (Vol. I, pp. 241—243).

الله آدین ذکر ایدلم اولاً * واجب اول در جمله ایشد هر قوله
 الله آدین هرکیم اول اول آگا * هر ایشی آسان ایدد الله آگا
 الله آدین اوله هر ایشک اوکی * هرگز ابتر اولیه آگکک صوگی
 هر نفسد الله آدین دی تمام * الله آدیلد اولور هر ایش تمام
 ۵ هرگز الله دیسه عشق ایلد لسان * دوکلور جمله گناه مثل خزان
 اسم پاکن پاک اولور ذکر ایلین * هر مراده ایرشور الله دین
 جان و دلدن آکالم اول رازقی * بزى بوقدن وار ایدن اول خالقى
 عشقیله گل امدی الله دیلم * دردیلد گوز باشیلد آه ایدلم
 اوله کیم رحمت قیلد اول پادشاه * اول کریم و اول رحیم و اول اله
 ۱۰ عالم و علام و غفار الذنوب * صانع و تواب و ستار العیوب
 اول دُرر الله و قدوس السلام * ربّ و باقی لا یموت و لا ینام
 اول دُرر هم پادشاه بی زوال * بی شبیه و بی نظیر و بی مثال
 جمله عالم بوق ایکن اول وار ایدی * برالدلمشدن غنی جبار ایدی
 بر در اول برلگنه شک بوق دُرر * گرچه یاگلش سویله ینلر چوق دُرر
 ۱۵ وار ایکن اول بوغیدی انس و ملک * عرش و فرش و آی و گون هم نه فلک
 صنع ایلد بونلری اول وار ایدی * قدرتن بونلرده اظهار ایدی
 بارینه حاجت فیلاوز سوزی چوق * بر دُرر اول آندن ارتق تنگری بوق
 حشره دک گر دنلرسه بو کلام * نیجه حشر اوله بو اولیه تمام
 گر دیلرسز بوله سز اوددن نجات * عشقیله دردیلد ایدک الصلات

۲۰ ای عزیزلر اشته باشلارز سوزه * بر وصیت فیلاوز الا سزه
 اول وصیت کیم دیرم هرکیم طوته * مسک گی قوقوسی جانلرده طوته

(Vol. I, p. 222). تیوغ (۲۹)

پیشی آکلادم جهانک وایه بوق * یاردن اوزگه بو خمارم آیه بوخ
ایکی عالمدن اُمید سرور دُرر * آندن ابری داخی هیچ سرمایه بوخ

(Vol. I, p. 222). تیوغ (۳۰)

سجیلین دنیاده خوب آز ایش * نغمه کی راست آکلادم شهناز ایش
گوکلره ککلگه بو دنیاده * الا شاهین گوزلرک شهباز ایش

(Vol. I, p. 223). تیوغ (۳۱)

گوکلک گزلو بولسه بر ناسه در * عمر ایله اجل دخی هم کاسه در
دنیا بزمنده ایکی عالم دخی * عشق اری فاتنه هم بر کاسه در

(Vol. I, p. 223). تیوغ (۳۲)

بللو در حق فاتنده کردارمز * اوپله کیم وار مسمل و مردارمز
ساتی وبرگل المه طولو ایاخ * کیم گنه بو گوکلدن زنگارمز

(Vol. I, p. 223). تیوغ (۳۳)

گورمدم سن تک لطیف نازک جوان * طاپکه اولسون فنا جان و جهان
۱. قطره جه لطفنک بزه ایر بولسه * قطره تک اوله فاتنده بیگ عمان

(Vol. I, p. 223). تیوغ (۳۴)

صحت ابتدک بوگیجه شول یاریله * شول فرا قلیچی گوزلری عیاریله
آئی قیلنالم آنکله بو دم * کیم قیلنمدخ دخی دیاریله

(Vol. I, p. 224). تیوغ (۳۵)

همیشه عاشق گوکلی بریان بولور * هر نفس غریب گوزی گریان بولور
۱۴ صوفیلرک دله گی محراب و نماز * ارکشینک آرزوسی میدان بولور

(Vol. I, p. 220). رباعی (۲۱)

گوگلم بینه اول لیلی به مجنون اولاش * یاشم بینه بار بولنه جیچون اولاش
لبلی چاقشمش گوگلی اوله می * باخدم آرالرنه مگر خون اولاش

(Vol. I, p. 220). رباعی (۲۲)

دیدم که لبیک دیدی نه شیرین سویلر * دیدم که بلنک دیدی نه نارین سویلر
دیدم که جانم جمله فدا در صدغنه * دیدی که بو مسکین هله وارین سویلر

(Vol. I, p. 221). رباعی (۲۳)

دیدی که نیچون گوزبکی پرغم گوررم * یا گوگلی بن نیشه پرغم گوررم
دیدم صفا آنک ایچون که لبیک * دائم گورمزم ولی دم دم گوررم

(Vol. I, p. 221). رباعی (۲۴)

بن لبلیکی جانم ام سم گوررم * گوزک باره سن گوگله مرهم گوررم
عشقک اودینی که باخه ایکی جهانی * بن کندو جانم یاخمز کم گوررم

(Vol. I, p. 221). رباعی (۲۵)

بورک گوزکک بولنه صد پاره گرکدر * گیسولرک ایچنه دل آواره گرکدر
۱۰. بیچاره به که قالدی بو گیسولکه مشکین * شول لعل لبیکدن صفا چاره گرکدر

(Vol. I, p. 221). رباعی (۲۶)

جانانه به جان ویرمگه عشاقه صلادر * جان ویرمزو جانانه دلر بونه بلا در
عالم قاموسی گر عرصانه اوله حاضر * بن سکا اگر ایرر ایسم آنه خلا در

(Vol. I, p. 222). تیوغ (۲۷)

ازلک حق نه یارمش ایسه بولور * گوزنه فی که گوره جک ایسه گورر
ایکی عالمده حقه صیغنه شز * توختمش نه اوله یا اختخ تیمور

(Vol. I, p. 222). تیوغ (۲۸)

حقه شکر قوچلرک دورانی در * جمله عالم بو دمک حیرانی در
۱۶ گون باتردن گون طوغان یره دگین * عشق ارینک بر نفس سیرانی در

بیل داخی آواره در طولشالی زلفنا
 یری در اول آکا چون قیله قال ایلدی
 گرچه کیاب ایلدی عشقی اودینا جانی
 یار آغزنگ یارب یینا زلال ایلدی
 وله ایضاً،

(Vol. I, pp. 218—219). غزل (۱۷)

اولش تنومه عشقی آنوڭ روح دگلی * غمزدهسیله دل دخی مجروح دگلی
 عشقیله قوشندی گوڭلم بولنه آنوڭ * عشقیله قاخیلن قپو مفتوح دگلی
 کیرپوکی نه قلدوغنی سن صنه معباً * گوڭلک آنوڭ یاردهسی مشروح دگلی
 بڭ بیلک اگر نوح یشادیسه بڭ یاش * اول یاش بڭا بر لخطه ده ممنوح دگلی
 معشوقله عاشق بر اولور عشق اودبیله * مادح دخی پس هم ینه مدوح دگلی
 وله ایضاً،

(Vol. I, p. 219). غزل (۱۸)

نگارینا نگارینا نگارین * سوزڭ آب حیات در عشق نارین
 ۱۰ منم مخمور جز لعل لیکدا * یاریز کینا آنوڭ خمارین
 قراری زلفوڭوڭ بوخدر نیدالم * نه قیلالر هله شول بی قرارین
 یینا یارمازن گپوسالوم * گتورالوم اراموزا یارارین
 وله ایضاً،

(Vol. I, p. 220). رباعی (۱۹)

دیدم لیکنی صورسه م و اسم اولهی * بو دردمه [درمان] عجب ام سم اولهی
 ۱۰ چون ایرمز الم وصلنه دوشتم ایراخ * دوشک خیالنی لیکن اسم اولهی

(Vol. I, p. 220). رباعی (۲۰)

شاد اولور ایسم وصلگه غم اولهی * بن ارمز ایسم نسنه سزه کم اولهی
 ۱۷ صد پاره و مجروح ایدر ایدم جگری * لعلک ایله بیلم آکا مرهم اولهی

جان گیسوسسلا پریشان در * گوزینوگ گوشه سنه قلدی سکن
 گوزلرم جعفر اولدی چون طوطنی * بیرسی در حَسین و بیرى حَسَن
 قیل بلیچون تنوی قیل قیلیم * اوایم بولنا اوایسِ قَرَن
 و له ایضاً،

(۱۵) غزل (Vol. I, pp. 216-217).

بن نجاسی دبریلر سندن اراخ * بیلجام نه قیلر سندن اراخ
 گوزلارم باشی درر سایل شها * بن دخی هم سایلر سندن اراخ
 دل دبلرسین جان ویرورم بن عوض * دبلرم که دل دیلم سندن اراخ
 قیل قلیچون گیسوگنوگ مسکین اولوب * بو تنوی قیل قیلیم سندن اراخ
 گوزلارم گیرور گوگولر قاتنه * گوز قانینه مایلم سندن اراخ
 جان جنوگه متصل در ای نگار * هم بنه بن حایلم سندن اراخ
 ۱۰ سندن ایرخ سندن ایرخ یانارم * صمه که بن غافلیم سندن اراخ

و له ایضاً،

(۱۶) غزل (Vol. I, pp. 217-218).

بار بیزومیله بنا گور که نه آل ایلدی
 تا که باشوم فان اولا یاگن آل ایلدی
 آغزنی گورالی دزلیگم اولدی گهان
 ییلنی گوسداری بینی خیال ایلدی
 جانوی آلدی گوزی گوگلم آپردی طوزی
 شهد و شکر تک سوزی عقلوی لال ایلدی
 هجرنه دوپیزم وصلنه ایریهزم
 شول صنمگ که بوزی بدری هلال ایلدی
 حُسنی که حق لطفی در بیزا حرام ایدین
 گوزلاری عاشق قانن نیشه حلال ایلدی

۱۰

۲۰

تن دری در جانلا جانسز خراب * جاندن ایرو جان یری تحت التراب
 بو عمارت لر درے در جمله * مُلک عمارت نَیْلَه اولور خصیله
 عالی دیری عمارت لر دوتر * بی عمارت بو جهانندن نه بتر
 بویدی نسنه که شرح اولدی تمام * قاموسندن گچدوگتک یر در مقام
 شوکه بکتر که بدی پرده دُرر * مطلوب آنی گچدگوک برده دُرر
 امدی بُلردن گچب گتمک گرک * گچمسا گوج یتسا تمک گرک
 عشق دوت کم کی فلاوز در سکا * قاموسندن کاجروب اَلتر آکا
 زیره کم عشق ایرو در قامودن * عشق مکانی در مکان لا مکان
 کم واررسه عشقله اِردی حفا * اولیه هرگز بولا عمر بقا
 کم بقرسه عشقله دوست بوزنه * قنده بقسه گر نوکاله گوزنه
 عاشق امدی عشقله اورغل دمی * عشقله گچدی بو مُلکدن آدمی
 هر کموتک کم پر و بالی عشق اولا * حاشا کم اول کمنه بولدن قَلَا
 ای خدایا دغرو بولدن اِرمغل * کندو عشقکندن بزے اِیرمغل

قاضی برهان الدین،

(۱۴) غزل (Vol. I, pp. 214—215).

تَنکِ شَکری لعل لبوک تنگه گنوردی * طوطیسنی بو گوکلیمک آهنگه گنوردی
 ۱۰ گوکلی بن قومیشدم گوکلی بولینه * چاره ندرر شیشه چون سنگه گنوردی
 قوردی قَشی یابنی و گزلاردی گوزی اوخ * مگر که بو تَرکیلری اول جنگه گنوردی
 جانوی سَچی قبلی یاخر عودگی چون * قانون بو در هر نه که جنگه گنوردی
 وبرگل اله ساتی طولو جای و آکله * شول لطفی که اول باده گلزنه گنوردی

وله ایضاً

(۱۴) غزل (Vol. I, pp. 215—216).

ای سیبه گیسو و سپید ذفن * گیسولارگده صد هزار شکن
 ۲۰ شمع نیچه که دلی اوزونسا * نوروکیله مقای اولدی لکن

دیرِ عقی عشقِ دوترِ بلکلِ عیان * اولو در عشقِ عقلِ بَلُو بیان
 فنیِ عاقلِ کمِ حفاِ عاشقِ دگل * اولِ حقیقتِ حضرتنا لایقِ دگل
 عشقه بولداش اولینِ عقلِ اولو در * کندو نفسندن آنوچونِ اولو در
 اولِ عقلِ کمِ عشقه بولداش اولمدی * حکمت و اسرار آکا آش اولمدی
 ۱۰ درلکیِ عقلکِ بو حقِ عشقیله در * بل که عقلِ حضرته عشقِ ایله در
 اولِ عقلِ کمِ حضرتنا حیرانِ دگل * ایله بل کمِ نکرِ عشقی جانِ دگل
 آنوچونِ قیفوده قلمش در اول * جانی یوقدر یعنی کمِ اولش در اول
 پس بو عقلکِ جانی عشقِ در مطلقا * گر سکا عشقِ عقلِ ارمزِ حفا
 بَلُو بلدکِ عشقِ بو عقله جانش * عشقِ گُرمِ درلکی قندا ایش
 گور کم نیله دری در عشقِ دخی * عشقه جان بل گل حقیقت او حق
 حقا در درلکیِ عشقکِ تمام * حقدن ایرق یوقدر عشقه مقام
 دُنیده عشقکِ دلاکی یوقدر * عشقه مقصود و مراد اولِ حقدر
 عشقِ اچنه حقدن ایرق نسنه بوق * جمله عالمدن آنوچون کوکل طوق
 عشقِ اچنه یوقدر نام و نشان * عشقِ اچنه چوق در گنجِ نهران
 ۱۰ حق سزی در سیلادوگی عشقِ دلی * حق اشی در اشدوگی عشقِ الی
 عشقِ گوزندن حق نوری در کم بقار * آنوچون هم پیار و هم یقار
 عشقِ قولدر عقل و نفس و جسم و جان * عشقه زیره حق طولدر بی گان
 عشقِ دری در حفا پس مطلقا * عشقِ برگ دوت کم اراسن اول حفا
 عشقِ سن هیچ آندن ایرو بلکل * گوکل عشقندن آبروغا هیچ آملکل
 ۲۰ قامویا عشقِ جان در حق عشقه جان * بی نشاندن ایچرو اول بی نشان
 اشبو یدی نسنه کم گلدی دله * بیر برینک جانی در معنی بله
 عشقِ حق در دیر دوتن ای صفا * عشقِ اری آنوچون اولمز بی وفا
 عقلِ دیری عشقِ دوتر هیچ شکسزین * عقلِ آنوچون عشقه دتمش در بزین
 علمِ درلکده عقلِ دتمش در * اول سبیدن بو عمل بتمش در
 ۲۰ جان دری در علمه بلکل عیان * اولو در بی علمِ جان بَلُو بیان

آدمینک جانی وار هم جسمی وار * جانی در کم جسمی فایم دونار
 جان گدیجک جسم اُر اشدن قَلُر * مالی و مُلکی ابرق آسور
 صورتک بو جانله در رونقی * جان گدیجک رغبتی قلمز دق
 جانلا اشدر گورر بو گوز قَلَق * جانله دونر بورر بو آل آبق
 جانلا در دل دخی سِیلا دگی * ایلدن ایله خله حکم ایلا دگی
 صورتن خلفک دری بو جان دونر * چونکه جان گندی صورتدن نه بتر
 اول تمام اولدی بوگز گل جانی گور * اول علم نیله دری در آنی گور
 جان دری در علمه بلگل عیان * جانه جاندر علم حق بَلو بیان
 قَنقِ جان کم علم یوقدر اولودر * گور سکا کم اول قومدن اولودر
 ۱۰ بو فضیلت علمه در جانلره * آنوکیچون حکم ایدر سلطانلره
 جان کم آنک تنگری علی جانی در * گور سکا اول قامونک سلطانی در
 دیری پس جانی بو حق علی دونر * درلو حکمت اول دری جانندن بتر
 جاهلوک جاننه درلک یوقدر * حق بلک سز بو سوزی کم حق درر
 درلکی عالم لره وردی چلب * حضرته آنن قَلُر بُلر طلب
 ۱۵ جانلرک پس جانی در بو علم حق * آل دُرغیل نکر علمدن سبق
 تنگر علی جانلرک خود جانی در * اول علم نیله دری در آنی گور
 عقله در درلکی علمک دق * عقله بق بو سوزک علمن اوقی
 هر کوک کم عقلی یوقدر علی یوق * عقل کامل کسینوک خود علی چوق
 علم دیری عقلا دوتدی دوتان * علم هم بو عقلا اوتدی اوتان
 ۲۰ اولدی مُرد علی عفسوز کیشینوک * آنوکیچون حاصلی یوق ایشینوک
 بو عقلمدر جانی علمک مطلقا * عقل ناقص علمه ارمز حفا
 قغی علم اسی کم اول عاقل دگل * هیچ علمدن عمل حاصل دگل
 پس دری علم اولدرر کم عقل آکا * بولداش اولمش در بله اوکدن صکا
 علم بلسدک عقلیش درلگی * عقل بر گور کم نجیش درلگی
 ۲۵ عقل درلکه دونن بر گور ندر * ایشد امدی کم حکایت نینه در

ایچرو اول قامودن جانلر جانی * اولدرر کمر قاملر استر آئی
 بویدی قت نسنه تندر جانی اول * کمر بلیسر بیلکه مگر آئی اول
 حال گلدک بو سوزک نفربرنه * بر نظر قل پادشاه نقدبرنه
 گور که عالمیدی قت درمش درر * جمله بوز اول حضرته اورمش درر
 هر برینگ شرحنی ایدم سکا * دکله امدی نیجه در اوکدن صکا
 بر قتی بو پیر و گوک در تن گبی * سن ایشت بو بو العجایب ترئی
 بویدی قت بر برینگ جانی در * اصلنه بقسک بولر جسمانی در
 هر صورت کم آنک ایچی بوش اولا * بر دخی نسنه گرک کم اول طولا
 بو عمارت لر که وار در دُنیده * دُنینگ جانن بل آئی ای دده
 اول عمارتله دری در بو جهان * یُخسه جانسز بر صورتدر دک هان
 دُنیده بو شهر و بو کویلر که وار * دُنئی بیلک درسه بُلر دوتار
 قنک کم بُلر خراب اولمش درر * ایله بِلکم اول مقام اولمش درر
 قنغی برده کم عمارت اولیا * کسه آندن راحت هیچ بولیا
 پس عمارت بو جهانک جانی در * گرچه کمر کندو دخی جسمانی در
 بو گرن گلدک عمارت جانسه * بر ایشت کم جسم نادر جانی نه
 چون عمارت دیر دوتر عالمی * آئی کمدر دبری دوتن آدمی
 آدمینگ صورتی جان در آکا * دکله اشبو حکمتی بتغل طکا
 هر عمارت که آنکه آدم اولیا * بیلک آندن هیچ راحت گلپا
 چون خلایق اولیا هر بر مکان * ایله بل کم اولو کوده در هان
 قنق مُلکه کم رعیت یوقدرر * اول مقامک اولدکی مطاق درر
 بو رعیت ملکلری قائم دوتر * دُر لکین و دولتن دائم دوتر
 ملکلرک پس جانی خلق در مطلقا * جان گدیجک ملک اولور دُمز بقا
 جان دخی چوقدر جهانده لیک خاص * آدمی در آدمی خاص الخواص
 جمله خلقک آدمی در بکرکی * کم بولر در دُنیده ملکلر بکی
 پس بنی آدم دوتر ملکی دری * آدمی سز ملک آلو در هر بری

ایشد امدی نیجه در ایدم عیان * کم بلاسین بو ایشی بلو بیان
 آدمیک دُرت قپو وار ره گذر * پیر و گوک اهلی گلور آندن گجر
 ایله سان بر دو دری کاروان سرای * کاروان دُرمز گجر پیل اونکای
 پیر و گوک دَکمه بری بر ایل گبی * اورته یزده آدی بر بول گبی
 ۵ بول اوزره بو صورت بر شهر اولو * کم گلور آندن گجر اصلو دلو
 شهر ایچنده وار دُرر بر تختگاه * حاکم اول تخت اوستنه محکم اله
 جان آنک ملکی گوکل گنج خانهسی * عقل کبالی فم پپانهسی
 بو صورت شهری مقام در معتبر * گر نیجه کیم گورنُرسه مختصر
 بو شهرده دُرت قپو وار در عیان * آدلو آدیله دیم بللو بیان
 ۱۰ بیرسی گوزدر بیر قونق دُرر * بیرسی دلدر بیر پرمق دُرر
 نیک و بد جمله گلور آندن گجر * عقل اوکنه عرض اولر جانندن گجر
 کیسی گوزدن گَرر الدن چقار * کبی قولقدن گَرر دلدن چقار
 قونق آلور سوزه ویرر کوکله * بینه گوکلدن گلور اول سوز دله
 پس بلوگ گوزدن گیرن الدن چقار * هم بو قولقدن گیرن دلدن چقار

وله ایضاً

(۱۲) غریب نامه‌دن (Vol. I, pp. 194—200).

۱۵ ای گوکل سن بول اريله بارسک * بول ایچنده هم ذوی ابصارسک
 نه گوررسک عبرت آل او نسنه‌دن * کم بلاسین هر ایشک اصلی ندن
 گوزکه گوردک نسنه‌دن عبرت دوتا * بس گوکلده قینیه حکمت بنا
 آچلا آندن آگا گنج نهان * اول بلا کم نیجه در ایشو جهان
 آکلغل کم بو جهان قچ قت دُرر * قنلری ندر نیچون قت قت دُرر
 ۲۰ دَکمه فانتک ندر حال و صفت * ایشو ایشی آکلامقدر معرفت
 دَکله امدی سن بو سوزک حکمتن * کم بلاسین پادشاهک قدرتن
 آکلغل کم پید قت در بو جهان * اچلو طشلو پیر بیرندن نهان
 ۲۲ بو یدی قت بر برینک جانی در * ایله صانکم اول طمر اول قان در

طُبرِغ اوستنه سگا وردی مقام * کم اولاسن اول مقامه سن مُدام
 هم بو طبرغدن صورت وردی سگا * کم گورن حبران اولر فالر طگسا
 سن دخی شکر و ثنا فاسک گرگ * اشبو لطفنگ شکرنی پلسک گرگ
 لَئِن شَكَرْتُمْ لَا زِيدَنَّكُمْ

۵. کم حلال اولا سگا بو عشق و دم * دولتنگ ارتادوره هر دم بدم
 چون بودورت نسنه قولکدر ای صفا * سن دخی حق عشقنه قنقل وفا
 هم قولکدر هم دخی اصلنگ کوکک * اشبو سوزه اولسون هرگر شکک
 ظاهر ایچنده بولر سندن اولو * باطن ایچنده بولر سندن آلو
 صورتا بفسه بولر بسلر سنی * معنیده قولدر سگا بلکل شونی
 ۱۰. گلدی بولر بسلما کیچون تنی * گلدی قول ایدنه کئی سنی
 قامو نسنه جانه قول اولمش درر * جان حقا قولیغیچون گلش درر
 حیفا اولا کم قول اولا قوللارنه * قوللق ایده کندو بخشوللارنه
 اشبو سوزلر عاقله معنی بتر * بو قدر سوزدن دلیم معنی بتر
 جاهله سوز اؤکشی اصی دگول * چون ایشدب معنی بی فلهز قبول
 ۱۵. کمسنا که کندوزن بلش اولا * جمع اولب کندوزنا گلش اولا
 معنی نک اصلی آکا معلوم اولور * انوکچیون منصف و محکوم اولور
 عشق سوزیدر عاشقا معنی ورن * معنی دن واقف دگل عشق سزارن
 ای خدایا بو سوزے اکلاینگ * عشقن آرتور جانلا دگلاینگ
 کندو عشقنگدن آتی آپرمغل * دنیا آخرت دُغرو بولدن ارمغل

وله ایضاً

(۱۱) غریب نامه دن (Vol. I, pp. 193—194).

۲۰. بر عجب حکمت دیام نظمله * شرح و تقریر و بیان قلدن قله
 کم بو حکمت سیر ویره جانکا * جان ایچنه قوت اولا ایمانکا
 هم بو حکمتدن بلاسن حالکی * اکلده بو سز سگا احوالکی
 ۲۲. بیلسن مؤمن منافق نائمش * دئیده دراکلری نیجایش

قَوْلُهُ تَعَالَى لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ (الآية)

شکر ایدرسک آرترا بخشایشک * دگله امدی ایدیم نا در ایشک

قَوْلُهُ تَعَالَى وَ أَمَا يَنْبَغِي رَبِّكَ فَحَدِيثُ (الآية)

چونک اول الله سکا وِرد وجود * طہراغ و سوپیل و اود قلدی سجود
 ۰ طورِد بر کزدن سنک قوللوغکا * گلدی تسلیم اولدی اولولوغکا
 هر برسی قولغا دندی یوزین * کر تو بلگیل بو سوزی دُته او یون
 ایدیم هر برینک ایشی ندر * کمر بلاسن بو حکایت نیتدر
 اود گوردم یورکوگده یانه در * اسی لکوک اود دگلی یانه در
 معدهخی گرم ایلین اود در سنک * آنوکیله قائم اولر بو تنک
 ۱۰ م گونش اود در طغر هر گن گلور * قارکوینک اونکی آیین قوز
 نه دکر سک بسلر آنی پتورر * نه بترسا پرورشله پشورر
 کم سن آنی یونن شکر ایدسن * دون و گون الله آدن ذکر ایدسن
 لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ،

یل دخی گلدی سکا اولدی نفس * کم آنوکلہ دیری یورر بو قفس
 ۱۰ گر نفس گیدوب گرو گلمازسه * تن اولر یلدن نفس المازسه
 دگمه بر ساعتہ بیگ کرای ولی * سکا نعمت ایلر الله اول پیل
 شکر ایدرسک سن دخی اول نعمته * خوش نفسلر ویریگیل حضرنا
 لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ

صوی گور کم طامرکده فان دُرر * هم اچرسک صوصایجی فاندر
 ۲۰ صورنک هم آنوکیله خوش گچر * هم یونر هم آبدست آلر هم ایچر
 دین و دنیا اهلنه هم سافی در * هم چلب دیدارنک مشتافی در
 آنی دخی نعمت آلب اول جلیل * کندو لطفندن سکا قلدی سیل
 کم اچاسن شکر ایدسن سن دخی * بیرنه گلکک گرک قوللق حقی
 لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ

۲۵ طہری هم گور که یتدی اول اله * سانکیچون ایلدی خوش تختگاه

هر که گلدی قامسینک اصلی وار * اصل اولن نسنه ننگ هم نسل وار
 اول که اصلی فرع یوقدر کم در اول * اول درر کم قامویا حاکم در اول
 ایشد آنک قدرتن ایدم عیان * کم بلاسن بو اشی بلو بیان
 گور که نه قلدی و نتدی نیلدی * نه یرندی نای نادن ایلدی
 بو اشی واجب درر بلمک سکا * دگله امدی ایدم بتغل طک
 الک یرندی قدرتند عقل کُل * عقل کُلدن ایلدی درت درلو قل
 قلدی اول دردی جهان درت ستون * آندن اولدی جز و نصب رفع و سکون
 آب و آتش باد و خاک آد ایلدی * بُلری بو ملکه بنیاد ایلدی
 دردنه درت حکم وردی اول جلیل * کم بلاره یقدرر اولوق ذلیل
 ۱۰ هر بریسی بر ایشه قائم درر * بُلرگله بو جهان دائم درر
 ایشد امدی هر برینک ایشی نه * گور که نیجه خشنود اشلو ایشنه
 برسندن نازه اولور دشت و باغ * بیتر آنوک حاصلندن بال و یاغ
 یرسی ملکه چراغ اولمش درر * آیدندن پیر و گولت طلمش درر
 یرسی پیر یوزینک فزاشی در * هر سولر هر سوپرر هر آردر
 ۱۵ یرسی محکوم اولب دندی قرار * نا که مخلوق سوره اندا روزگار
 درد درد اشد دُرُبدر خوش لطیف * اشلو ایشنده ولی دُردی حریف
 نا قوپنجه اول قیامت گونلری * کسه معزول ایتیمسر بونلری
 عالمک اصلی بو دُرت سرور درر * عالی قائم دوتن بُلر درر
 بونلرگله بو جهان دُندی ثبات * بونلرگله دُنیاده بندی نبات
 ۲۰ دُنده نسنه وجوده گلیا * کم بولردن آنده موجود اولیا
 صورت اهلی جمله بو درتدن بتر * هم ینه جمله غذا آندن دوتر
 امدی گل معنی ایله بقی حالکا * عاقلیسک واقف اول احوالکا
 گور کم اول الله سنکله نیلدی * نیجه دُزدی سنی نادن ایلدی
 نه عنایت قلدی سکا اول حکیم * نه کرامت وردی سکا اول کریم
 ۲۵ گر بُلر سک قدرنی شکر آیلگل * دون و گنڈز دُرمین ذکر ایلگل

نسنه آکسدیمی ملکگدن سنگ * یا سوزمی گجدی حکمگدن سنگ
 رزقکی بیوب سنی آچی قودم * یا آکسوزک سنی محتاجی قودم
 قیل گی کپری پارسن گج دیو * یازغگدن سن سنی گل سیج دیو
 قیل گی کپریدن آدم می گجر * یا طیانور یا اوریلور یا اوچر
 ۵ قولرک کپری پیارلر خیر ایچون * خیری اولدر کیم گجرلر سیر ایچون
 پس گرک واسع و محکم اوله اول * کیم گچنلر دیهلر اوش طوغری یول
 ترازو قوردک خبائث طرفتمغه * قصد قیلدک بنی اوده آتمغه
 میزان آکا براشور بقال اولا * یا قیوچی تاجر و عطار اولا
 سن خیرسن خود بیلورسن حالی * نه حاجت کیم طرفاسن اعمالی
 ۱۰ چون گناه مردارلرک مُرداریدر * حضرتنده باره مزلر کاریدر
 سن نیچون مرداری طرفوب آگسن * پس گرک کیم لطفله سن اورته سن
 دیه سنکیم سنی اوده اورهین * شرکک آغر گلور ایسه گورهین
 شری آز ایتمک الکنده خیری چوق * خیری آز ایتمک الکنده شری چوق
 سن تماشای قیله سن خوش بن بنام * حاشا لله سندن ای رب الانام
 ۱۵ گجدمی انتقامک اولدوروب * چوریدوب گوزیمه طپراق طولدیروب
 بر آویج طپراغه بونجه قیل و قال * نه گرکدر ای کریم ذو الجلال
 چونکه دمکدی یونس دن بر زیان * سن بیلورسن آشکاره و نهان

عاشق پاشا

(۱۰) غریب نامه دن. (Vol. I, pp. 188—192).

گورکم اول الله نلر قلمش درر * قدرت الدن نلر گمش درر
 دیلدی کم کندوزینی بلدوره * ملک براده مخلوقله طلنده
 ۲۰ اول ددی اولدی جهان و جسم و جان * دردی یرگوک معلوم اولدی انس و جان
 هریر اشی بر اشه قلدی سبب * اول سبیدن قامویا اولدی نسب
 ۲۲ هج سببوز دئیده ایش اولدی * هج نسبسز دنیایه خلق گلمدی

وله ایضاً

(۸) غزل (Vol. I, p. 173).

بولداش اولهلم ایکیز گل دوسته گیدهلم گل
 حال داش اولهلم ایکیز گل دوسته گیدهلم گل
 قولاغوز اول گل سن بکا دونهلم دوستدن یکا
 قابمغل اوکدن صوگا گل دوسته گیدهلم گل
 بو دنیایه قالمیهلم فانی در آلدنیهلم
 ایکیز ابرلیهلم گل دوسته گیدهلم گل
 دنیا دگلدر پایدار آج گوزیکی جانک اوپار
 اولغل بزه بولداش و یار گل دوسته گیدهلم گل
 [بو دنیادان بز گوجهلم اول دوست ایلنه اوچالم
 آرزو هوسدن گجهلم گل دوسته گیدهلم گل]
 اولوم خبری گلمدین اجل بقامز آلمدین
 عزرائیل حمله قیلدین گل دوسته گیدهلم گل
 گرچک عاشقی گورهلم حقیق خبرین آلم
 عاشق یونسی بولهلم گل دوسته گیدهلم گل .

وله ایضاً

(۹) مثنوی (Vol. I, pp. 173-175).

۱۰ یا الهی گر سؤال ایتسک بکا * بو درر آنده جوام اوش سکا
 بن بکا ظلم ایلدم ایتدم گناه * نیلدم نندم سکا ای پادشاه
 گلمدین حقمده بنم کم دیدک * طوغمدین عصی بکا آدم دیدک
 هر نه دیلرسک حقمده اشلدک * نه طوشه طوردم ایسه سن طوشلدک
 گوزاچوب گوردمکه بر زندان ایچی * پُر هوا طَبَطُّو شیطان ایچی
 ۲۰ حبس ایچنده اولیایم دیو آج * مُسْمَل مردار یدم بر ایکی فاج
 بنی دوزدم بنی سن دوزدک بنی * پُر عیب نیچون یراندک با غنی

وله ایضاً،

(Vol I, pp. 171—172). غزل (۷)

- اول قادرِ کن فیکون لطف ابدیجی رحمان بنم
 کسپدن رزقی ویرن جمله سره سلطان بنم
 نطفه دن آدم برادان بمرطه دن قوش دوریدن
 قدرت دلینی سویلدن ذکر ایلین سبحان بنم
 کیمنی زاهد قیلان کیپسنه فسق اشلدن ۵
 عیبارینی اورتوجی اول دلیل و برهان بنم
 بر قولنه آنلر ویروب عورت و مال اوغل ویروب
 هم یوق برینگ بر پولو اول رحیم رحمان بنم
 قار یاغدیروب بر طوگدران حیوانلره رزقن ویرن
 بو جمله ایشلری گورن هم جانلره جانان بنم ۱۰
 بنم ابد بنم بقا اول قادر حق مطلقا
 یارین خضر اوله سنا آتی قیلان غفران بنم
 درت درلو نسنه دن حاصل بیلگک اشته بنم دلیل
 اود ایله صو طپراق و یل بنیاد قیلن یزدان بنم
 ات و دری سکوک جان تن پرده لرینی طوتن ۱۵
 قدرت ایشم چوقدر بنم هم ظاهر و عیان بنم
 هر باطنم هر ظاهر هر اولر هر آخرم
 هم بن اولم هم اول بنم هم اول کریم سبحان بنم
 یوقدر آراهه ترجمان انداغی ایش بگا عیان
 اولدر بگا ویرن لسان اول دگر عَمَّان بنم ۲۰
 بو بری گوکی برادن بو عرش و کرسی دور ایدن
 بیگک بر آدی وار در یونس اول صاحب قرآن بنم ۲۲

باش نہ اولور بو بوله ویر طوارک سن بیله
باشسوز جان گوزک آچ کیم گوره سین تانگری بی
گوکه آغہ سین جانوم گر اولہ سین سن بنوم
آچ الوکی ویر مالوک کیم دوتہ سین تانگری بی

یونس امره

(۶) غزل (Vol. I, pp. 170—171).

کعبه و پوت ایمان بنم چرخ اوروبن دونن بنم
بولوت اولوبن هوا به بغور اولوب یغان بنم
یلدرم اولوب شاقیان شاقیوب نفسی طوقیان
اول یر قعرنک بوکران اول آغلو بیلان بنم
الین ایاغن شیشرن حمزه قافدن آشیران
چوقلری تختدن اشوران حکمت اسی سلطان بنم
بولوت اولوب گوکه اغان بغور اولوب یرہ یغان
گوز سوزلرک گوزنک کی بوز پوصارق دومان بنم
ات و دری سکوک چانن قدرت ایله دیری طونن
حکمت بشکنک یتان قدرت سودین امن بنم
یاز گوروب یر طونادن گوکلز اوی خاندان
خشنود اتادن اتادن قوللق قدرین ییلن بنم
بر نیجه قیلدم اسیر دولت ایله سوردم عمر
یانن کمورسز بن تیمور اورسه چکچ صلن بنم
درتلو کشتی گلسون بری گوسترین آکا بری
گوکلم اوبن گوزین شهری دور ایچنک زمان بنم
یونس دگل بونی دین قدرت دیلدر سویلین
کافر اوله اینانیمان اول آخر هان بنم

۵

۱۰

۱۵

۲۰

۲۲

گوك و پير آنك فائدا بر آلا * تنگري دن ايچي طاشي بر سر آلا
 بوز اولرسا حرفلر يير سوز آلر * سوزلر ايلا عاقبت يير گوز آلر
 ناکه ورسا اولر اول بر جان قلر * اول جهانده قوللا سلطان قلر
 قول و سلطان يير درر ايکي دگل * اول سرا ايچرا يير آلر بالک و قل

* * * * *

۰ تنگري دیدی سیرو اولدم موسیا * کندو دوستن کیشی بویله استیا
 اولو گیچی گلدی بینی گورمغا * نیتنه در کم گلمدن سن سرمغا
 موسی دیدی حاشا سندن سیرولق * سن خالق سن سانگا قندن سیرولق
 پینه دیدی سیرو اولدم گلمدن * دیدگم سوزے حسابا آمدن
 موسی دیدی بو سیری انگلامزم * مقصودنگ نادر بو سردن بلزم
 ۱۰ تنگري دیدی سیرو اولدی ییر ولیم * دنیا ایچرا سیرولق دارتی دلیم
 ییر گون آتی نیتنه وارب گورمدنگ * نیتسن دیب حالندن سورمدنگ
 بن آنک سیرواغندن سیروم * سانه کم بن اول ولی دن ایروم
 کم آتی گورا بینی گورمش در اول * کم آتی سورا بینی سورمش در اول
 بینی اندا آن بنده گورنگوز * بینی آندن آتی بدن سورنگوز

وله ایضاً

(۴) قطعه. (Vol. I, p. 163)

۱۰ سنون اوک بو گیجه نور دوتتی * آنونچون کیم ایچند آی دوشندی
 قرانگو قالیه آنه که بو آے * قرانگوی نوریله طشره بتتی
 او ایبدینن طولیک بللو اولور * کیم اوغری اوده فالدی یا که گبتدی

وله ایضاً

(۵) قطعه. (Vol. I, p. 163)

تنگری ایچون گل بگا کیم آنکاسین نانگری بی
 ویر بو جهانی بو گون کیم آلہ سین نانگری بی

کدوڑی بیگی سنی خاص ایلیا * رحمتندن یازقننگ باغشلیا
 بو جهاندا اول اری گی استغل * آنی دوتغل ایرقن الدن قغل
 آنی دوتنلر جهان اسمی اُلر * بَلْکِ آنلردن جهان دیرے قَلر
 بو جهان گودا بگی بِنلر جانی * گودیا باقا ایچی گور جان فانی
 ۵ گوده گورینر جانی کز گورمدے * جان نیتالیغینی اسلو سُرمدے
 جان گورنس کم بوزن گوزلر گورا * گوده داگل کم گلا فارشو دورا
 علم لا گور جان بوزن تو بو گوزی * ایله کم اسنگ گورر هر بیر سوزی
 هر نسانک گوزلرے اِبْرِقِسْدُر * سنه بوز گوز وار دوکالینی گورر
 سوزلرنگ گوزی بایق قولق اُلر * گی سوزی یاوز سوزی قولق یلر
 ۱ طادماغنگ گوزی آغر در گوده ده * طاتلوی آجیدن اول گی فرق ایله
 هر نسانایا آننگ گوزیله باق * کم گوراسن دشیماسن سن ابراق
 جان بوزینا جانلا بافاق گرک * جان دلرسن گوددن چقاق گرک
 نور دیلرسن وار نور اُلغل نورچن * حور دیلرسن وار حور اُلغل حورچن
 آتیلا بلغل دوا جنت اُلمدی * آبله کم یاوز اِدن گی بُلهادی

* * * * *
 ۱۵ ترکیجه بلسیدم بن ایدیدم سزا * سرلری کم تنگری دن دگدی بزا
 بُلدریدم سوزلا بِلدوغی * بُلدریدم بن سزا بِلدوغی
 دیلرم کم گوره لر قامو آنی * جمله یوقسللر اولا بیندن غنی
 بُلدرم دوکالینا بِلدوغی * بوله لر اولو گیچی بِلدوغی

* * * * *
 تنگری بی پیغامیرندن استغل * زنه ار آنی حقدن ابرو سنغل
 ۲۰ اول که بولدی تنگری بی گی دُت آنی * آنی بولچیق دِما تنگری فانی
 تنگری آندن ابرو دگل اچ گونگ * اول وِرر سانگا همیشه اوروزنگ
 کم که ییری ایکی گورر شاشی دم * سوزنی ایشتمغل فلشای دم
 ۲۲ ای قرنداش بو سوزی ایلا که ور * اول بلا کم تنگری بی جانندن سَور

مال طوبراق در بو سوزلر جان درر * اسلولر آندن فاچر بونده درر
 سوز قالور باقی طَور فانی اُلر * دری بی دُت قوغل آنی کم اُلر
 تنگری بی دُت کم فلاسن سن ابد * گون وگیجه تنگری دن استه مدد
 یلواروب زاری قلب دیگل انکا * رحمت ایتیل کندو لطفندن بگا
 گوزی اچ کم سینی بللو گورم * طامله گیبی دنکیزا گبیرم دُرر
 نینه کم طامله دنکیزا قارلر * ایکی قالمز طامله دنکیز بیر اُلر
 بن دافی طامله بئی دنکیز اُلر * اُلیم دنکز گیبی دیرے قالم
 اسلولر حیران قالر بو سوزلرا * کمر خلائق خالق نیتا گورا
 بن بولارا ایدرم کم اول بوزی * کسه گورمز گیرو گورر کندزی
 ۱۰ تنگری کندو نورنی انکا ورر * اول نوربلا تنگری بی بلو گورر
 حرف ایچنک بو قدر معنی سغر * بو سوزبلا اسلو یوقارو اغر
 فهم ایدر کم تنگری گوردی تنگری بی * تنگری نوری درکه سوردی تنگری بی
 * * * * *

اوسنگی قوغل دلو اول بو بولا * بو بولا بر جان ورن بز جان آلا
 تنگری دن در جان گیرو ورغل انکا * کم عوض ویرا اکش جانلر سنگا
 ۱۰ اول برا الک جانی کم بر یوز آلا * آکبیت اندا جانی باوز آلا
 اُبقدا گور جانکی قندا گیدر * سنسز اندا جان نجا اشلر ایدر
 سن یاتیق کوددن جانک اُچر * قُش بئی قندا اولرسا پیر ایچر
 کندوزندن یوز صورت بر جان اُلر * شهر الر بازار الر دکان الر
 کندودن هم پیر الر هم گوک الر * جان ایانقدر اگر کودا پتر
 ۲۰ بویه بلغل سن اُلچیک جانکی * جان وررکن گی ساقن ایمانکی
 کم بیله ایتا انی جان تنگریا * اوچماق ایچریا حورلرا بوریا
 بختلو اول جان که جانی عشقدر * قولقی بو بوله صافی صدق در
 عشق سز جانی اُلو بلماق گرک * اول که عاشقدر آنی بلماق گرک
 ۲۴ کم جانکی عشقلا دیرے ایدا * هم نورندن بو قرانگولق گیدا

(جلد اولدہ مندرج اولان اشعار)

مولانا جلال الدین روی

(1) بر غزلدن (Vol. I, p. 150).

اگر کیدور قرنداش بوقسا یاووز * اوزون بولک بو در سکا فلاووز
چوبانی برك طوت قورتلر اوکشدر * ایشیت بدن فرا قوزم قرا قوز
اگر طانسه کد و گر رومسن و گر ترک * زبان یزبانان را بیامون

وله ایضا،

(2) بر غزلدن (Vol. I, p. 150).

دانی که من ز عالم بالغوز سینی سیورمین
گر دم برم نیائی اندر غمت اولرمین
روزی نشسته خواهم بالغوز سینونگ فاتونگده
هم مین چاغیر ایچرمین هم مین قایس بیلیرمین

سلطان ولد

(2) رباب نامه دن (Vol. I, pp. 157-162).

مولانا دم اولیا قطبی بلنک * ناکیم اول بوپردی سا آبی فلنک
تنگری دان رحمت در آن سوزلری * کورلر اُقرسا اچلا گوزلرے
۱۰ قانقی کیشی کم بو سوزدن بول ورا * نگری آنک مُزدنی بانگا ویرا
بو قیدی مالر طوارم کم ویرم * دوستلغن مالیکه بللو گوسنرم
مال کیم تنگری بانگا وپردی بو در * کم بو مالی استیا اول اُسلو در
۱۲ اوسلو کیشینن مالی سوزلر آلور * مالنی ویرر بو سوزلاری آلور

نسخه‌لری دخی زوجہ‌سی طرفندن در سعادت انگلترہ سفارتی کبتخانہ‌سنہ اہدا اولنشدی. بویوک، کوچوک اوچ بوزی متجاوز کتب مطبوعہ ترکیہ ایسہ کہ بیبرج دار الفنونی کبتخانہ‌سنہ ویرلشد. گرک بو ترکیہ کتابلر، گرک مذکور کبتخانہ‌ده اولجہ طویلانمش اولان آثار اسلامیہ ینہ متوفانک زوجہ‌سی طرفندن تبرع ایدیلن آتجہ مقابلنک استحضار اولنان حجرہ مخصوصہ‌ده محافظہ اولمقک در. دارالفنون کبتخانہ‌سی مأمورلری بو حجرہ‌به متوفانک نامنہ نسبتلہ «Gibb Room» دیورلر. عثمانلی ناشر و مؤلفلری طرفندن دارالفنون مذکور کبتخانہ‌سنہ ایلرودہ اہداسی مأمول بولنان کتابلر ایلہ گیب حجرہ‌سنک کی آثار عثمانیہ‌نگ ترایدی عثمانلیق ایچون موجب شرف بر شی اولور اعتقادنکیم.

چوق امکله صرفيله گيبک اشعار عثمانیه تاربخنگ اقسام منتشره سنی کاملاً
ترکجه به ترجمه ایلش. هتی مزداد اولسون!

چرکش شیخی زاده
خلیل خالد

که میریچ دارالفنون

(هامش)

مؤلف اثرک مالک عثمانیه به هیچ آياق باصامش اولدیغنه دائر بلاده
بر اشارت مفید ایدی. بوندن متوفی گیبک مملکتیزی زیارت ایلهک ایسته مش
اولدیغی آکلاشلسون. کندیسنه او آرزو شدتله موجود ایدی. فقط مالک
عثمانیه ننگ نصیبی استبداد آلتک اولدیغنی غزته لرده اوقیوردی، شردن
۱۰ گلنلردن ایشیدیبوردی. بو جهته عثمانلی اهل عرفانی ایله سرستجه
ملاقی اولمه جغندن، مبادلۀ افکار علمیه ایله میه جگندن، کبتخانه لره
گیروب نوادر آثار منسوخی تدقیق و نتیج ایله میه جگندن امین ایدی.
فی الواقع امور سیاسیله مشغول اولدیغندن کندیسنگ دیگر زوآر
اجانب گبی داعی شبهه برحالی بولنه میه جنی طبیعی ایدی. فقط دور سابقه
۱۵ بدخواه اولان اجنبی سیاحینی گبی خیرخواه اولان زوآر فضائلشعار دخی
جاسوس تعجیزندن آزاده قالمدیغندن قلبک عثمانیلر ایچون حسن نیتدن
بشقه بر حسن بسیلیم گیبک حرکات و معاملات دخی سو تأویله
اوغرایه جغندک شبهه یوق ایدی. مملکتیز احوالنگ او مقوله فناقلرنندن
آگاه اولان مؤلف ارباب ظلمک قهر اولوب و یا ایدیلوبک وطنزده بر
۲۰ دور حریت آچیلسنه بزم قدر خواهش گوسترر و زیارت ایچون اوپله
بر دور حریتنگ کشادینه انتظار ایلردی.

مؤلفنگ کبتخانه سندن بولنان نفیس و یا نادر کافۀ آثار منسوخی (بریتیش
موزه نوم) کبتخانه عمومیسنه وقف ایدلدیگی گبی مالک اولدیغی کافۀ آثار
۲۴ مطبوعه ننگ آروپا لسانلرنک محرر بولنان و احوال شرقیه به دائر اولان

بیله جوابنامه‌لری معلومات مطلوبه‌بی دگل بلکه فوروجه نقدمه جمیله‌بی حاوی بولنوردی. ایشته بو مقوله مشکلات عظیمه‌دن طولاییدرکه گیب دَورِ جدیدی تشکیل ایلدک اولان سوک جلدده آک مهم بر موقع طوتسی لازم گلن نامق کمال بگ مرحوم حَقَنک معلومات مکمله استحصال ایلمه‌مشیدی. بالکَر شناسی افندی و ضیا پاشا مرحوملر حَقَنک برر فصل یازمقدن ماعدا سوک جلد ایچون هیچ بر متن حاضرلیه‌مامشیدی.

دَورِ جدید ادبینگ طلوعی حَقَنک مؤلف طرفندن ترتیبی تصور اولنان سوک جلدک مباحثی استحصار ایلدکن سوکره میدان انتشاره چیقارمغی مستشرق محترم برون افندی امید ایلدکن در. نیت ابتدگی بر ایشک ۱۰ حَقَندن گلک ایچون هر درلو مزاحی اختیار و مشکلاتی اقتحامدن چکسین بو صاحب عزم جلد مذکوره مناسب اولان مباحثی جمع ایلجه‌جکدر. مرحوم نامق کمال بگ وسائر شعرای ممتازة عثمانیه‌نگ ذاتلری و اثرلری حَقَنک جمع معلومات ایلک ایچون استانبولک بولنان بر عثمانلی دانشمندی طرفندن وعد معاونت دخی آلمشدر. بناء علیه آره‌سی چوق گیچمدن دَورِ جدید ادبیاتره مخصوص اولمق اوزره منصور اولان جلدک دخی انگلیزجه متکلم اصحاب مطالعه‌به عرض اولنه‌بیله‌جگی قویاً امید ایلرز.

اشعار اعثمانیه نأربخنگ حاوی اولدیغی اقسام مباحثندن دَورِ مهجور، دَورِ عتیق و دَورِ تحوّل حَقَنک و فرسنگ مسالک نظمه نه درجه‌به قدر تقلید اولدیغی ایله شعر عثمانینگ بالآخره نه صورته ملی بر چیغره گیدیکه ۲۰ دائر بوراده بر آز ایضاحات ملقطه و برمک آرزو ایلر ایدم. هله برنجی جلدک علوم و ادبیات اسلامی‌دن باحث اولان مدخل فاضلان‌ه‌سنی بر فرصت بولوبک ترکجه‌به ترجمه ایتک و آبرجه بر کتاب صورته چیقارمغی ایستر ایدم. فقط بر عثمانلی صاحب غیرتنگ همتی اویله بر خدمت ناچیزانه‌مه حاجت برآمدی. استخباره نظراً رسومات امینی رائف پاشازاده ۲۵ دانشمدان ضباط عثمانیه‌دن میر آلائی محمد رائف بگ نیجه وقتلر و پک

نشری در عهد ایلدی. السنه و ادبیات اسلامیّه ده کی احاطه کلبه سیله نام محترمی معروف اولان معلم برون افندی بورولمق، اوصانق بیلز بر ذاتدر. مشغول اولدیغی سائر بونجه وظائفله برابر گیبک اثرینی دخی تنظیم ونشره موفق اولدی. تاریخ اشعار عثمانیه ننگ آلتنجی جلدینی تشکیل ایدن و یالگر اثر مذکورده مندرج ایات مترجمه ننگ اصلرینی حاوی اولان بو جلدی دخی ترتیب ونشر ایلمن بینه او ذات غیر نساندر.

جمعا یدی جلد تشکیل ایتمسی لازم گلن تاریخ اشعار عثمانیه ننگ ایلك بش جلدی بر وجه معروض پذیرای ختام اولدیغی حاله حینا که دور جدید ادبیاتمزه تخصیصی مطلوب اولان صوگ جلدک مسوده لرینی ۱۰ احضاره عمر مؤلف مساعد اولماشدر. متوفی گیب عثمانیلرک صوگ یارم عصر طرفند ترقیات ادبیه جه وقوع بولش اولان موقیتلرینی بشقه ملتلر آبخق بوز سنه طرفند استحصال ایله یلدیلر فکرند بولنوردی. بناء علیه دور جدید ادبیاتمزه وقوعه گلن موفقیاتک اهمیتتی کند یسنی پک چوق تدقیقات و نتبعات اجرانسه مجبور ایلوردی. بویله بر همه ته تشبیه مملکتهمده ۱۰ استبدادک پک شدتله حکم سور دیگی زمانلره تصادف ایلمش اولدیغندن تحوی معلومات امرند افتحای غیر قابل مشکلاته دوچار اولیوردی. دور جدید ادبی رجالنک حیات و اثرلرینه وقوف ایچون پک زیاده اوغراشدی؛ فقط بو رجالنک کیسی منقاده فوت اویش، کیسی تضییق جواسیس منغلبه ایله گوشه ساکنه انزوایه چکیلمگه مجبور قالمش؛ یازدقلری صحایف ادبیه ننگ ۲۰ پک چونغی نشر اولنهامش، نشر ایدیلنلری ایسه طولیاتدیر یله رق میدان استفادهدن قالمش. گرک ادبا، گرک تألیفات ادبا حقند داخل مالک عثمانیه ده بولنان اهل وقوف ایله مخابره اولنوبک معلومات مقتضیه آنه مازدی. اوبابک بالواسطه استیضاح وقوع بولسه بیه مراجعت ایدیلن ذوات یا سو تفسیر جواسیسدن خوفًا و یا - مع التأسف نقصیرات ۱۰ ملیه مزدن اولان اهل سبیله - جواب ویرمزدی؛ جواب ویرنلر بولنسه

ایدی لوندره به وصولندن چند گون صوگره قیزیل خسته لغی ایله فراش
اضطرابه دوشمش؛ همانک شدتی قلبه تاثیر ایشمش. قلب خسته لغی ایشته
بویله جه آز مدت ایچنه زواللی بی آلدی گوتوردی جنازه آیینده اوچده
ترك حاضر ایدی که بونلردن بریسی متوفانک دوست قدیمی عبد الحق
۵ حامد بگ، بریسی ده مسائی ادیبه سنک آک شدتلی تحسینخوانلردن
اولان و او صیره ده بالتصادف انگلتره ده بولنان ادبای عثمانیه دن مرحوم
عبد الحلیم مدوح بگ، او بریسی بو رفیق صمیمیسی ایدی. کلیسا دروندک
متوفانک آق صفالی بر پیر سالخورده بولنان پدری بانمه گلدی و آنکا
ایله بزی سلامدی. او آنه هپزده برصمت غیر اختیاری! بالکراسان حال
۱۰ ایله او بزم و بز اونک نأثرانه آجیوردق.

ایشته گیب هنوز قرق دورت باشلرنک ایکن بردن بره عالم ابدیتیه
گوجدی. «تاریخ اشعار عثمانیه» سنک اقسام باقیه سنک مسوده لری ده
اوراق پریشان حالنه قالدی.

آرتق میدانه کیم چقبوبه سائنه حسن ایله، جاذبه هوس ایله، نقد و
۱۵ وقت صرفیله ترکلرک عرفان، اخلاق و تاریخی اعلايه - او زمانلر
ایجابات سیاسیة دن اوله رق ترکله هیچ ده محب اولیان انگلتره ده -
گیبک ایفا ایتمک ایستدیگی خدماتی انمام ایلیه جک؟ هر مشکلاک بر چاره
حسنه سنی تحزی به چالیشتی گی بر عزم متینه انگلیزلر هر ملتدن زیاده
مالکدرلر. ایدی متوفانک والده سی گرک اشعار عثمانیه تاریخنک، گرک
۲۰ مستشرقلر جه مفید عد اولنان آثار علمیه و ادیبه نک طبع و نشریه خادم
اولق اوزره بر خیلی آجه تبرع و او نشریاته نظارت ایلمک اوزره تعیین
اولنان متولیره تودیع ایدی که بو وقفه «The E. J. W. Gibb Memorial Trust»
نسیمه اولمقده در. گیبک احبای قدیمه سندن اولان مستشرق مشهور
که میریچ دارالفنونی معلملردن ادوارد برون افندی حضرتلری دخی
۲۵ مسوداتی تنظیمی و بناء علیه تاریخ اشعار عثمانیه نک اقسام باقیه سنی پیدر پی

لسانلرنک و علی الخصوص انگلیزجه ده بیطرفانه ومدققانه یازلش بر تاریخ عثمانی یوقدر؛ آتی آنجی سز میدانه گتوره بیلورسگر» دیش ایدم. بو فکری قبول ایلش ایدی اما هیهانکه نه تاریخ اشعارینک اکمال طبعنه نه ده بو تصورک ابتدارینه فلك مساعد اولدی. برنجی جلدی حقیقده ۱۹۰۰ سنه سی ایولنک نشر اولنان رسمی ثروت فنون نسجه لرندن برینه بر مقاله توقیره یازان قلم ناچیزانه م افسوسکه ۱۹۰۱ سنه سی کانون اولنک بو دوست وفاکارمک، بومحب حقیقی عثمانیانک خبر وفاتی یازمق گبی بر وظیفه الهیه ایفا ایلدی. تاپس غزته سنک و فیات اعیان ستوننه درج ایدمک اوزره گیبک وفاتی مشعر بر فقره یازدیغم زمان گوزلرمدن ۱۰ یاشر آقدی. سنه لره الفتک بولندیغم و برابر چالبشدیغم بر دوستی - بیکلرجه بدخواه لرمزک ماتمزی هان آفریقا وحشیلرندن فرقلی اولیه جق صورتک نصاب عرفاندن محروم اولتی اوزره اتهامه اوغراشدقلری بر صیره ده عرفان ادبیزی فعلاً اثبات ایچون چالیشان بر دوست عثمانیانی - بردن بره غائب ایتمک نجه پک الیم بر حال ایدی. گیب ۱۵ آتونی ایله بر معناد یاز تعطیلی استوجیاده گچوردکن صوگره اثرینک ایکنجی جلدینک مسوده لرینی طبعه صالح بر حاله قویق ایچون لوندربه گلیور ایدی. ورودندن بر قاچ گون اول بگا بر مکتوب یازهرق لوندربه کی خانه سنک بولوشمقغیزی و برلکک اوکله طعاعی ایتمکگیزی ایستیوردی. حال بوکه تعیین ایلدیگی گونکک ایلمک پوسته سی ایله زوجه سندن آلدیغم ۲۰ بر مکتوبک گیبک بولاشیق بر خسته لغه طوتیله رق یاندیغی ذکر اولنیور و بناء علیه بر نوع خصوصی قارانتینه آلتکک آلتان خانه لرینه بناشتامقلم نفسی صیانة اخطار اولنیوردی. زواللی گیب غلاصغو شهرنک نزله سی بولندیغی بر صیره ده و الکیله برلکک قونسره گیتمش. جمع غغیرکک تنفس متادیسسی ایله هواسی مفسود اولان قونسر محلتکک حوینات مضره سی ۲۵ نزله سببیه قیرغین بولنان وجودینه فرجه یاب دخول اولمشیدی نه

اولدیغندن تصوّفلی بیتلری بگا صوردیغی زمانلر اکثریت اوزره اظهار
عجز ایدردم. مبهدن مثبت چیقارمق سرعتله طورانق گبی سر تدبیر
مغالطه کارانه ایسه گیب عیارنه فاضل و فطین بر ذاتی البتّه اقباعه مدار
اوله مازدی. بن کندیسنه شیویه، تاریخه، عادات عثمانیه و ارکان اسلامیه به
تعلق ایدن نقاطه آز چوق ایضاحات اعطاسنه موفق اولوردم. مسائل
تصوّفیه حقیقّه کی نقطه لرده ایسه هند علمای اسلامیه سندن علم تصوّف
اختصاصی بولنان و بر زمانلر قلندرانه بر صورتک لوندرده یشامش اولان
بر ذات یاردم ایدردی. ایشته بوندن ناشیدرکه اسم عاجزانه مله برابر بو
هندلی دانشمندک نامنی کتابنگک برنجی جلدینگک مقدمه سنه مقام تشکرده
۱۰ ذکر ایلشدرد.

تاریخ اشعار عثمانیه ننگ ایلک جلدی ۱۹۰۰ سنه میلادی سنه نشر
اولنیشیدی. جلد اول حقیقته تاریخ اشعارمز حقیقّه تفصیلانندن زیاده علوم
اسلامیه حقیقّه مطالعات عالمانه بی حاوی اولق جهتیله بر اهمیت مخصوصه به
مالکدر. دور اخیر ادبیاتمز ایچون تحریرینی تصوّر ایلش اولدیغی صوگ
۱۰ جلد مستننا اولق اوزره دیگر جلدلرک مسؤده لری دخی حین وفاتنه
موجود اولقله برابر قسم اعظمی پراکنک بر حاله بولینوردی. گرک بو پراکنک
مسؤده لری و گرک نظر مطالعه سندن گچمش اولان کتب عدیه ایچنده
براقمش اولدیغی ورقه لرده کی قیودات و اشاراتی طبع اولنه بیله جک درجه ده
برحال انتظامه صوفی دها برخیلی زمان صرفنه محتاج ایدی. مع ما
۲۰ فیه گیب باشلامش اولدیغی اثر عظیمک اکس سورکلی و مشکل جهتی
یعنی نتبع کیفیتنی - دور جدید تاریخی مستننا اولق اوزره - اکمال ایلش
اولدیغندن باقی قالان جلدلری آز بر زمان طرفنه موقع انتشاره قویه بیله جگنی
امید ایدپوردی؛ حتی تاریخ اشعار عثمانیه سنکک طبعنی اکمالدن صوگره
یکتی بر اثر تحریری آرزوسنه بیله دوشمش و نه بولک بر تالیف وجوده
۲۰ گتورمک مناسب اوله جغی حقیقّه بنله مشاوره بیله ایتش ایدی. «آروپا

بو حکایه‌لری نقلدن مقصدم «اشعار عثمانیه تاریخی» مؤلفنگ لسان وادیاتنرک تحصیلنه اولان مراقی گبی عادات قومیه و ارکان اعتقادیه مزک تهنه اولان هوسنی مثال ایله ارائه ایلمکدر. مراقی بو درجه‌لرده بولنامش اولسه ایدی ترک لسان و ادبیاتنه، عثمانلی تاریخنه و ترکلرک احوال سیاسییه و اجتماعیه لرینه متعلق السنه مختلفهده یازماش بونجه آتارک نتبعی ایچون عمرینگ یگری سنه قدر برمدتنی حصر ایلمز ایدی. متوفی گیب لازمه محویته بغایت اعتنا گوستردی؛ مترویانه برصورتک امرار حیاتی غلغله اجتماعاته ترجیحه پک مائل ایدی. لوندرونک اولدقجه گورولتیدن آزاده محلالتدن برنک کائن خانه‌سندن تبعادی سومز ایدی. طبع سلیمه دلالت ایدر برصورتک مفروش اولان حجره نتبعنه نفیس شکل‌لرده مجلد بوزلرجه آثار شرقیه و غربیه آردسنگ بولنتی کندیسیمون حیاتنگ آک بوبوک بر ذوق عرفانجویسی ایدی. پک چوق زحمتلر، نیچه انتظارلر و بوزلرجه لیرالر ایله الک ایتمش اولدیغی ترکجه دیوانلر، تاریخلر و مذاکر شعرا مثللو نفیس و قدیم کتب منسوخه‌یی حاوی اولان مزین دولابنگ صیانتنه هان حیاتنگ ۱۰ محافظه‌سی قدر اهتمام ایلردی دیش اولسه هر حدود حقیقتی پک چوق تجاوز ایتمش اولمام. بویازمه کتابلری - که تحزی و اشتراکلی خصوصنه معاونتی سبق ایتمش اولسندن طولایی بر برادرمک سوء تأویل جواسیسه اوغرایه‌رق غلطه سرایی زندانک آلتی آی قدر وسیله حبسی بولنشیدی - متوفی گیب (بریتیش موزه‌ئوم) کتبخانه‌سنه با وصیتنامه ترک ایله‌شدر.

۲۰ گیبک لسان ادبیز حقه حاصل ایندیگی وقوف حقیقه موجب حیرت اوله‌جق درجه‌ده بوبوک ایدی. اشعار قدیمه ترکیه‌یی تدقیق ایلدیگی صیهرلرده بعض مغلق ایات و مصارعی و مهجور تعبیراتی بزلردن صوراردی؛ فقط صوردیغی آدمله برلکک آنلرک ماللرینی حله اوغراشدیغی آنک معنای کلاهی ینه چوق کره کندیسی میدانه چیقاردی. اکثریسی منصوفانه ۲۵ یازماش اولان اشعار قدیمه‌زدن استخراج معانی ایتک قولای برایش

قدیم نضرعیّه کزّه هیچده اهیّت ویرمبورسگر؛ شمدی به قدر معارفه پیدا
ایتدیگم ترکرکرت هپسندن مولود شریفک قرائتی صیرهسنه اجرا ایدیلن
مراسی صوردم؛ هیچ بریسی تفصیلات ویرهمدی «بولنه سرزنشده بولمشیدی»
بنده عائله مک الافرانغلهغه تمایل گوسترنلر بولمندیغنی وطریق علیّهدن
برعائله به منسوب اولدیغم ایچون تریبه ابتدائیه مک متقی کیمسه لر طرفندن
ویرلش بولندیغنی و بناء علیه کندیسنه او بابه ایضاحات کافیه ویره بیله جگگی
سویلدم. جامعلرده ارکک وقادینلرک استماعی ایچون مولودک نصل
اوقوندیغنی و «گلدی بر آق قوش قنادیله» دیه باشلایان بیتک
اوقوندیغنی صیرهده بر طاقم کیمسه لرک قالقوب جماعته شکر کلاهلری ویا
شربت طاغندقلربنی فلانی آکلاندم. بعض حسیات رقیفه اصحابنک قاری
مولودک صوت مؤثرانه سیله هیجانه گلوب هونکور، هونکور آغلادقلربنی
علاوه بیان ایلدیگم زمان «لطفًا مولوددن مقام ایله بر قاچ بیت اوقوبیگر»
دیه مولود نسخهنی اله ویرمک ایستمش ایدی. بنده «آهنک تلاوتنک
سزده جوش و خروش بکا حاصل ایله جک صورته تأثیری بولندیغندن
۱۵ پک امیدوار دگلم؛ فقط سزی فاپو طیشاری فاجیراجق درجهده
دلخراش اولدیغندن امینم» طرزنده تکلیفی قبولدن امتناع ایتمش وسفارت
سنیه امای حافظ اولتی حیثیتیه مقام اوزره بزه مولود اوقومسی مناسب اوله جغنی
مطالعهنه بولنش ایدم. وقوع بولان رجای مخصوصی اوزرینه برگون امام
افندی بی آلوب اوینه گیتدم؛ گیبک حجره مطالعهسنه فیانق؛ امام
۲۰ افندی اله مولود شریفی آلدی و «ای عزیزلر ایشته باشلارز سوزه» دیه
اولدقجه بوکسک صدا ایله قرائته باشلادی؛ ایکیزده امام افندیگ حسن
صوتنی بر وضع متأثرانه و ساکتانه ایله دیکلکدک؛ اوقونان قطعهلر بیتدکدن
صوگره شکرلر ویرلمدی، شربتلرده صونولمدی؛ لکن وقت اوکله دن صوگره
اولدیغندن و - معلوم اولدیغنی اوزره - هرگون انگلترهده اوکله صوکی
۲۵ چایی ویرلدپگندن شربته بدل چای ایچیلدی.

متوفی گیب ترکلرک شجاعت و متانتنک حقیقتہ تحسینخوانی ایدی. ترکلرک وجودینی یالکز آوروپا طوپراغنه دگل حتی آسیای غربید بیله گورمگه تحمل ایدمین عالم افرنج اجدادمز ایله عصرلرجه چارپشش ایدی. ایشته بویله بوتون عالم افرنجه فارشی سطوت گوسترمش اولان اسلاف عثمانیانک مکانت عزمنی، اقتدار دوربینسنی و فعالیتتی متوفی گیب پک چوق یاد ایدر و آره صیره زمانمز ترکلرینک نسیبئی واسکی زمان ترکلری گئی «پراتیک» اولدقلرینی دخی مقام تنقیده سردایلر ایدی. اشعار عثمانیه ده ذکری گچن رجالک آثارینی و اعمال خیره سنی دخی حاده تدقیقندن گچورمگه مثلذ اولوردی. مثلا بروسه ده بر تره، استانبولک بر سییل، ادرنه ده بر سرای بیلم نرده بر جامع و یا مدرسه و یاخود عمارتخانه یاپلدیغنه دائر دیوانلرده، تذاکر شعراده اشارات گورسه تاریخلره، سیاحتنامه لره اسکی و یگی کتب مصوره به هان مراجعت ایدر و آثار خیره عمران حقتن کشف ایله بیلدیگی معلوماتی لذتله مطالعه ایلدی. برگون اوکنک بویوک قطعه ده براستانبول خریطه سی آچهرق خاریل، خاریل بر بر آرادیغی صیره ده حجره مطالعه سنه گیرمش ایدم. نه آرادیغی صوردر «تخته قلعه جوارنک موجود اولدیغنی بر یرده او قودیغم عرب قهوه خانه سی محلتک بوراده اشارت اولنوب اولندیغنه باقیورم» دیش ایدی. استانبولی زیارت ایتمش اولسه ایدی البتّه او قهوه خانه بی بالذات آرامغه گیدر، حکام باشیلر آره سنک اوطورور و بلکه «یا حبیبی، یا روحی» مثللو عوام عربّه مخصوص اولان تغیلری دیکلمک بیله ایستردی. بونجه اقوام مختلفه به حکومت ایدن سلطنت عثمانیه ننگ پایختنک بزم قاله آلتی ایستدیگمز، گیرمگه «تنزل» ایلمدیگمز او یله برلر واردر که او اقوام شرقیه ننگ اطوار حیاتیه لرینی مصور اولدقلرندن مدققین غربیه ننگ رویتنی جذب ایدرلر. گیب برگون سلیمان دده ننگ مولود شریفندن بعض پارچهلر ترجمه ایتدیگی صیره ده «سز زمانه ترکلری کندی عادات اصلیه اجتماعیه کزه و داب

A HISTORY OF OTTOMAN POETRY.

یعنی «اشعار عثمانیه تاریخی» تسمیه اولمشدر. ایشته مقدمه‌سنی یازمقاغم لطفًا تکلیف اولنان بو جلد اشعار عثمانیه تأریخنک بوندن اولکی جلدلرنه ذکرلری گچن و ترجمه‌لری اجرا ایدیلن ایباتک اصللرینی حاویدر. اشعار عثمانیه تأریخنک مؤلفی اولان «گیب» ک نامنی عثمانلی اصحاب قلمنک هان کافه‌سی طانور. بو ذاتی عثمانلی ادب‌سنه عبدالحق حامد بگ افندی طانیتدیرمش ایدی؛ نیته‌کیم وفاتی خیرینی عثمانلیره بیلدیرمک وظیفه مصیبتی ده واسفاکه قلم عاجزی‌یه ترتب ایلهش ایدی.

اسقوچیانک غلاسغو شهرنه تجارندن بر ذاتک اوغلی اولان «گیب» ۱۰ مالک شاهانه عثمانیه‌یه هیچ ده آباق باصمدیغی حاله لسان ادبیزی صرف هوس ذاتی سائقه‌سیله انگلترده اوگره‌نیور، نیچه سنه‌لر وقت و نقد صرف ایدرک‌اله گچوردیگی آثار منسوخه و مطبوعه ترکیه‌نک اک معلق و مشکل اللهم اولانلرینی بیله مطالعه‌یه قوبولبور، صوکره ده اشعار عثمانیه‌نک عالمانه و شارحانه بر تأریخی یازمغه باشلیور؛ بویله بر نادره بشرک عثمانلی ۱۵ زاده عرفانی - حقزده بونجه ذهاب باطل بسیلین - افرخ آره‌سندک اعلایه چالیشسی بزم ایچون موجب توقیر بر خدمت دگلی؟ بر عائله‌نک تک بر اوغلی اولدیغی حاله پدربینک مسلک کسینه سلوک ایلمیوبه مسقط رأسی اولان غلاسغو شهرنه تحصیل ابتدائی و اعدادیسنی اکمال ایدر ایتمز لوندربه گمش اولان گیبک نه گبی بر حسن سائقه‌سیله لسانیزی ۲۰ اوگرندیگی و آثار ادبیه‌مزله توغل ایلدیگی معلوم بر کیفیت دگلدر. فقط ظن عاجزانه‌مجه متوقای موی الیهک محافظه کاران فرقه سیاسی‌سنه منسوب بر عائله افرادندن بولنسی و ترکیه ایله اشتغاله باشلادیغی زمانارده ظهوره گلن عثمانلی و روس محاربه‌سندک انگلتره ده محافظه‌کارلرک شدتله ترک طرفدارلغی گوسترماری گیبک ترک لسانه اختصاص هوسنی اویاندیرمش ۲۵ اولسه گرکدر.

لرؤوس هابون اصحابندن، مکتب حقوق عثمانی مأذونلرندن و که بیرج دار
الفتویٰ Master of Arts عنوان علمی اربابندن و انگلتره ننگ جمعیت آسیائیہ
ملوکیہ سی اعضاسندن محبّ قدیم خلیل خالد افندی وقوع بولان ظلم اوزرینه
مقدمه آتیہ بی تحریر ایلشدرد.]

ادوارد برون

فی ۲۲ محرم ۱۳۲۷

* ————— (مقدمه) ————— *

(اثر و مؤلفی حقیقہ بعض خاطرات و ملاحظات)

معلومات بشریہ ننگ هر هانگی شعبه سنه عائد اولورسه اولسون وجوده
اگتوریلن آثار قلمیّه به انگلیز لسانده « ادبیات » نسمیه سی جائز در: ادبیات
تاریخیه، ادبیات سیاسیّه، ادبیات فنیّه گی. بزده « ادبیات » کلمه سننگ
معناسی پک محدود در؛ بالگر آثار شعریّه به ادبیات اطلاق اید یوزر. فی
الحقیقه فقه گی، تاریخ گی مباحثه متعلق بعض آثار محرره استننا ایدیلورسه
لسانزده یارم عصر اوللرینه گنجیه قدر آثار منظومه دن بشقه ادبیات
نامنه بللی باشلی مدونات وقوعه گله مشدر. بناء علیه ادبیات عثمانیّه ننگ
تاریخی یازمق ایستین بر محرر آثار منظومه دن ماعدا موضوع بحث اید جک
شیلره پکک نصادف ایلیمز.

ادبیات عثمانیّه ننگ آک مفصل و آک مدققانه تاریخی انگلیز لسانده یازلمش

و بو اثره

اما بالکرمه کلمات ایستم . کرم ایدوب بو تکلیف حقنده رانگور
نه اولدیغنی بندگزه بیلدرکن
لوندره یہ کیده حکم یک مقرر دکلدور، بیلدیگده سره خبر
ویریم .

توزده نزه یہ کیده جلسکن ؟ پدرکز یاننه ؟ بودایه بر
از ایچوره کل بیلدیجکی امید ایدرم .
حد دینکر یک کوزل بنکی انک کبی در : مو فیله ایله
بوده هیلک در عبارت بر مذهب حقیقت و عسوه و خوبی
میرزا کیتدیکی وقت سزک دستگزه قرابه عظیم الشانک انگلیز
ترجمنی احاله ایتدی می ؟ ~~طرحه~~ الخ کورمله ایسترم و
سره ویردیکی حالده بکا ارسال بیوره جگزی رجا ایدرم .
پوفنا یازیلده مکتوبی او قوب بیلدیجکی امید ایدرم ، ترکی
یازمغ مخصوص قلم یوره ، المده انچه بر قتی دمیو قلم واز
صرف ونحو قصورینی دامن عفو ایله ستری لطفکرده مأمولدر

سه
جان

انه اللہ یقینده دوست مخلصگری بر لطفنامه ایله مسرور
ایدرکن

مَخْلَصِ اولان جان امضاسيله مؤلف متوفى الياس جان ولكنسون گيب طرفندن
بو كتابك جامع و صحيحى آوارد برون نامه گوندريلن و ۲۱ كانون ثانى ۱۸۸۵
سنه ميلاديه سنه بازيلان ترجمه بر مکتوبک صورتى در،

4

31.1.85.

نجيب الشامل لکريم الحاصل افندم حضرتى

بونده چوقه وقت مقدم بر لطفنامه گزى هم کمال سرور هم ده
مزید کدور ايله الدم. سرور ايله چونه ذات عالمکريک خبرتري
الموه دائما موجب ممنونيت در، کدور ايله زيرا که شقه گزده
چوقه خزيه خزيه شير موجود در کند يکزه حالکزه هر
دوست غم کارده مخروم، دائما مشکل بر فقه تحصيله مشغول،
فرستى بايرس باير بالکزه بر موقعه کچيندکزه در ووه دلنه
باندی. برده ميرزا باقرک کيتديکى ايله قيزينک خسته لغى
واردن السنه شرقيه تحصيلينه فرستکزه از ايسه بيله ترکجه او-
تومدکزه او بايرديکزه لطفنامه بنجه بک کوزل و قصور در
اويله بر فکر کولکله گدى و انگيزه اچوره بک مهم اوله بيلورن
که ذات والارکي يئنه طب تحصيله حتام بولدقده استابوله
کتمک و اوراده طبابت ايتک در معلوماتلو بر انگلين طبيعى
عثمانيلر عندنده بک مقبول اولور و ترکجه بيلانه انگلين
طبيعى بک آز، بلکه هيچ بولمىز مقصودکزه مال ايسه،
ظنجه قازانمى اوراده بوراده ده قولاي اولور، انگلتزه ده
طبيعى چوقه برده سويکزه استانبوله بولونورکن. اويله
قرار و برديکزه حالده، اذکزه اولسه، بنده کز سرکله کيتدر
اوطورورم. نه کوزل اولور! استانبوله کتمک چوقه استيرم

تاریخ اشعاع عثمانیہ

اثر مرحوم

الیاس جون ولکنسون کیب

مجلدات سابقہ دہ انگلیزجہ یہ ترجمہ اولنمش
اولان اشعار عثمانیہ نك متون اصلیه لرینی حاوی
فلنك ممالك محروسه سنه واقع لیدن
شهرنده بریل مطبعه شرقیه سنه طبع اولندی
سنه ۱۹۰۹ میلادی مطابق سنه ۱۳۲۷ ہجری

PL
217
G52
1900
v.6

Gibb, Elias John Wilkinson
A history of Ottoman poetry

**PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET**

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY
